

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, november 4.

Mai számunk főbb közleményei:

Vendégek: A közel jövő.

A felfüggesztett városi tanács.

Szerberbovazkyt visszahelyezték.

Rákóczi-ünnep Aradon.

Az új kormány programja.

Lujza hercegnő Milanóban.

Böhm Adolf bünei.

Az aradi gazdasági-egyesület az önálló vám-
terület mellett.

Az arad-gáji omnibusz.

Magyargyalász képviselő.

Tárcs: Szent Margit modellje. Irta: NII.

Csarnok: Morán János. Irta: Szépfaludi O. F.

A közel jövő.

Arad, november 3.

A minisztérium új tagjai ma tették le a bécsi várpalotában az esküt és holnap reggel bemutatkoznak a parlament mindkét házában. A dolgok ilyen állásban mindenki elé önkéntelenül az a kérdés to-
lul, miként fog alakulni a legközelebbi jövő? Annyi bizonyos, hogy a közvéleményt egy meggyőződés hatja át, az t. i. hogy rendnek muszáj lenni. Akár miként tervezzük a jövőt és akár hogyan festjük meg a teendők, történendők és nyerendő vívmányok képét, mindig csak ahhoz az előfeltételhez kell a mi elmékedésünk fonálát kapcsolnunk, hogy előbb a törvényes alapra helyezkedjünk. E nélkül nem áll előttünk egyéb, mint az anarchia, a közrend és szabadság intézményeinek puszt-

tulása és anyagi jólétünk teljes megsemmisülése.

A jelszavak, mint rendesen, itt is csak a fogalomzavar támasztása- és terjesztésére szolgálnak. Az mondatik: inkább forduljon föl fenekestül minden és inkább jöjjön az abszolutizmus, semhogy a törvénykönyvnek csak egy betűjét is feláldozzuk; „a nemzet jogainak árán nem kell a béke.” A milyen jelentős és igaz ezen jelszó a maga abszolút elvontságában, ép oly hamissá és képtelenné lesz azon vonatkozásában, a melybe a visszaállítandó törvényes rend föltételeivel és a kibontakozás módozataival hozzák.

A jogfeladásnak semmi köze sem a kormány programjához, sem az ellenzéki obstrukció leszereléséhez, sem pedig a törvényes állapotoknak kívánatos visszaállításához. És csodálatos, hogy ez a fogalomzavar egyaránt megtéveszti az elméket nálunk ép úgy, mint a Lajthán, sőt a tengeren túl, mert hiszen a Times angol ujság a király elhatározásairól irván, abbéli aggodalmának ad kifejezést, hogy Ausztriában visszahatást és zavart fognak azok a jogok és vívmányok támasztani, melyeket a király a béke helyreállítása érdekében a magyaroknak adott. A dolog pedig úgy áll, hogy a magyarok még nem kaptak semmit, viszont Tisza István sem adott, mert nem is adhatott föl semmiféle jogot. A törvényes rend helyreállítása ennek föltétele, az obstrukciós ellenzék leszerelése nem adás-vevés tárgya, hanem

egyszerűen a bizalom kérdése. Tisza István a Burgban kapott ígéretet fejében nem adhatott egyebet, mint a maga részéről is ígéretet, a békés, törvényes állapotok resztitálására irányuló becsületes törekvéseinek ígéretét.

A Kossuth-párt, mely az obstrukciós ellenzék magvát foglalja magában, nem is zárkózott el a fent érintett szempontok elől. E párt vezérei, kik a többenél higadtabban is itélik meg a helyzetet, a miniszterelnök többé-kevésbé fogyatékos programjának kifogásolt pontjait csak akkor tekintenek kázus bellinek, ha a kormány azokat az országgyűlés határozata-
képen mondatná ki, s mivel ez a kormány-
nak esze ágában sincsen, nem érheti őt józanul az a vád, hogy jogfeladás árán nyerte megbízását és ugyanezen áron keresi a békés kibontakozást.

A közel jövő kialakulására nézve igen fontos az ellenzéknek ez a felfogása, mivel jelentős garanciáját képezi a válságos helyzet békés megoldásának. Mert bár kétségtelen, hogy a törvényes rend helyreálltanak akár így, akár amúgy rövid haladékkal meg kell történnie, mégis rendkívül fontos és a parlament akcióképességére nézve roppant horderejű az a módozat, a mely békés uton keresi és találja meg a kibontakozást.

Nem tévedünk, ha fölteszszük, hogy most mindkét oldalon, úgy a kormánynál, mint az ellenzék köreiben ennek a módozatnak az utjait keresik és egyengetik.

Szent Margit modellje.

Irta: NII.

I.

Nica a legjobb barátom volt az angol kisasszonyoknál. Gyakran félrehúztuk a hálófülkék fehér függönyét, hogy az ágyunk szélére könyökölve diskurálhassunk az éjszaka csöndjében. A többiek mélységesen aludtak és a nyitott ajtón megnyugtatoan hallatszott be hoz-
zánk a Fromm kisasszony horkolása.

Napközben keveset lehetünk egymással, mert Nica két osztályllyal tanult feljebb. Tulajdonképpen csak azért hagyták még az intézetben, mert nem volt édesanyja s az apja, egy szebeni tábornok, nem tudott mit kezdeni a leányával. De azt a három esztendő, mely a nagy leányt rendesen olyannyira elválasztja a pipisketől, elmosták közöttünk ezek a bizalmas, éjszakai suttogások. Nica ilyenkor hallgatta meg az én panaszaimat a lányok vagy az apácák ellen és ilyenkor bizta rám a maga titkait.

Ah! nekem végtelenül imponált, hogy Nica már titkok fölött rendelkezik és hálás voltam, hogy megcsúzta őket velem. Ma is emlékszem az esküformulára, mely akkor végigborzongatta a hátamat... Ne kapjak egyest soha semmiből és az évszárón süljek bele a francia a versbe... és a tisztelendő csupa börtöt adjon penitenciának... és a táncpróba előtt kapjak torokgyulladás, ha téged valaha elárulak...
Ez a sok félelmes mint eltűnt az életem-

ből, mult idők ködös messzeségébe. Nica, szép, halavány barátom, megbocsátod — legföljebb mosolyogsz rajta — ha most, — egykor ah! oly féltett, édes és végtelenül szomorú titkodról mesélek a világnak...

II.

Valamennyien irigyeltük Nicát, mert ő volt az egyetlen köztünk, akit az apácák már nem vettek egészen növendékszámába. Ha akarta volna, Fromm kisasszony a szobáját is megosztotta volna velem, de Nica ragaszkodott fehér függönyös ágyához a közös hálóban. Ha behunyom a szemem, újra látom, ahogy ott ül este-ként az ágya szélén, — csipkés bőjju hálóköntösében és fésülte lassan, szórakozottan a fonatát. Olyan hosszú és hullámos volt az a szép hamvasszöke haj, hogy a fejedelmasszony nevenapjára rendezett ünnepély előképeiben neki adták a főszerepet. Ő volt szent Erzsébet, szent Cecília és szent Margit a lilomos ággal.

Az érseki lyceum fiatal rajztanára, akit az apácák fölkertek a diszletek megfestésére, egyszer véletlenül a próba alatt talált bejönni és látta Nicát a kibontott szöke hajával. Elragadónak mondta és az ünnepély után engedelmet kért a fejedelmasszonytól, hogy a bájós szent Margitot lefesthesse. Az apácák tanácsot ültek és mivel a házi kápolnába ugyis szükséges lett volna egy szent kép, kegyesen megadták az engedélyt Tarnainak azzal a föltétellel, hogy a képet a zárda veszi meg. Tarnay felajánlotta ingyen, csak azt kötötte ki, hogy egy tárlaton

kiállithassa. Azután megkezdődött a munka. Minden reggel ott állott Nica a zárdakert mohos kőfalánál, a jázmin-bokrok között és elmerülő, fátyolos pillantással nézett fel hozzám a folyosóra, a hol meglapulva leskelődtem.

Egy kőpadon Fromm kisasszony ült, kötéssel; oldalvást pedig szorgalmasan babrált a festőállványán Tarnay. Egyszer-egyszer szünetet tartott a munkában és szólanul csodálta fahéruhas modelljét, de beszélgetni sosem látam őket. Bizonyosan ez a tilalom is az apácák kikötéséhez tartozott. Nica napokig nem kérdezte tőlem este, hogy alszom-e? pedig tudtam, hogy nyitott szemekkel fekszik az ágyában és gondolkozik vámiáról, mert a sóhajtása elárulta. De fakgatni nem mertem s egy hét múlva ő maga kezdte a közléseit.

— Tarnay szeret engem, Gizus — mondta halkán, bevezetés nélkül egy este.

En nekem úgy tetszett, hogy a sötétségen keresztül világít a szemem. Feleletre sem várva folytatta:

— Szeret és én is szeretem őt. Te ezt nem érted, Gizus, de majd eljön a te időd is egyszer.

— Ő, kérlek, hogyne érteném? — szóltam közbe sértődve. Olvastam Kárpáthy Zoltánt... ő te Nica!... de én nem fogok férjhezmenni soha, én apáca leszek...

— Ne beszélj bolondokat. Az ember csak a negyedikig készül apácának, az ötödikben már bálókra gondol és az önkéntesekre.

Nem fog az egyszerre és nem simán menni, de már az első ülések lefolyásából lehet magának, a válság lefolyásának természetére következtetni. A miniszterelnöki program tárgyalásának korlátozására a házszabályok módot nyujtanak ugyan, de ha az elnökség ebbeli jogával nem él, viszont az ellenzék a program tárgyalásánál a huzás-halasztást nem erőszakolja minden áron, akkor már föltehető, hogy az indemnitás megadásában sem fog oda törekedni, hogy a vita nyujtásával a törvényen kívüli helyzetet állandósítsa.

Ezt elvárhatja tőlünk az ország annyival is inkább, mert az obstrukció erkölcsi jogosultsága és célja megszűnt azon törvényjavaslat visszavonásával, a mely ellen támadott. A törvénytelen helyzet további fentartása ezért is észszerűtlen, mert ilyen állapotban sem a kilátásba helyezett reformok törvényalkotás útján nem effektuálhatók, sem az ígért vívmányoknál nagyobbak — miként azt mindnyájan óhajtának — mindaddig meg nem valósíthatók, míg a törvényes rend helyre nem áll.

Ily formán a helyzet logikai kényszere maga előszabja az ellenzéknek a kibontakozás békés útját; ezt sürgeti a hazafias belátás és ezt a függetlenségi párt jól felfogott érdeke, úgy hogy alig csalódunk, ha fölteszszük, hogy a sokat hangoztatott erős maroknak legközelebbi akciója egy — békés kézszerítés lesz.

A felfüggesztett városi tanács.

(Cáfolat Debrecenből.)

Arad, november 3.

A budapesti lapok egynémelyikében ma a következő távirati hír jelent meg:

Debrecen város tanácsa tudvalevőleg elhatározta, hogy közpénztárának megtiltja az önkéntes adófizetés elfogadását. Ezt a határozatot *Khuen-Héderváry* Károly gróf belügyminiszter megsemmisítette. A tanács a miniszter határozatát nem vette tudomásul és elhatározását közölte vele. A belügyminiszter erre rendeletet küldött a főispánnak,

hogy a polgármestert és a tanácsot azonnal függeszse fel állásától. A főispán azonban a miniszter rendeletének nem tett eleget és a polgármestert és a tanácsot meghagyta hivatalában. A belügyminiszter említett rendeletének híre csak most került nyilvánosságra és a városban nagy konsternációt okozott.

Ezt a mindenesetre érdekes híradást egyik debreceni lap *megcáfolja*. A polgármester és a városi tanács állítólagos felfüggesztéséről a *Debrecen* ma érkezett számában ugyanis a következő tudósítást olvassuk:

„Debrecen város törvényhatósági bizottsága az eisök közé tartozott, kik a most folyó politikai küzdelmek között a nemzeti elientállás példaadó álláspontjára helyezkedtek. A közgyűlés egyhangulag hozott határozatával ugyanis utasította a városi tanácsot, hogy még az önként befizetett adókat se fogadja el.

Héderváry ideiglenes belügyminiszter a törvényhatóság eme határozatát nem hagyta jóvá s felhívta a városi tanácsot, hogy utasítsa közegeit az adó elfogadására.

A rendelettel azonban furcsán járt a volt belügyminiszter. *Kovács József* polgármester a törvényben biztosított felirási jogával élve, *Puky Gyula* főispán útján értesítést adott Hédervárynak, hogy a közgyűlés határozatát megsemmisítő rendeletét nem veszi tudomásul, azt törvénytelennek tekinti és a rendeletben foglalt utasításokat nem hajtja végre, hanem ragaszkodik a törvényhatósági közgyűlés határozatához.

A polgármester a tanácsnak is jelentést tett eme ténykedéséről és a tanács a polgármester intézkedéseit tudomásul vette. *Kovács József* polgármester ezen állásfoglalásából kifolyólag tegnap feltűnést keltő hír járta be a várost. Mindenfelé azt beszéltek, hogy a polgármester erélyes hangú felterjesztésére gyorsan és erőszakosan válaszolt Héderváry. A múlt hét elején sürgős és bizalmas rendeletet küldött *Puky Gyula* főispánhoz. Ebben a rendeletben felhívja és utasítja a főispánt, hogy azonnal függeszse fel *Kovács József* polgármestert és a tanács többi tagját.

Pikánsabb a dolognak az a része, mely ezután következik. *Puky Gyula* főispán Héderváry rendeletének nem akart eleget tenni és a rendeletet, melyben a főispánt a polgármester

és a tanács felfüggesztésére utasítja, egyszerűen félretette és nem teljesítette Héderváry utasítását.

Erről beszéltek a tegnapi nap folyamán mindenfelé. A hír első pillanatban megdöbbenést keltett, de mikor értesültek arról is, hogy a főispán nem függesztette fel a tanácsot, megnyugodtak.

Ma, hogy a hihetetlennek látszó eset valódiságáról meggyőződünk, illetékes helyeken érdeklődtünk az esetről. Forrásaink azonban azt a kijelentést tették, hogy ez csak mendemonda, a főispán ilyen, vagy ehhez hasonló rendeletet nem kapott.

TÁVIRATOK.

Az orosz birodalmi tanács.

Berlin, november 3. Pétervárról táviratozák, hogy *Alexejev* nagyherceg nem fogadta el a neki felajánlott birodalmi tanács elnökséget, mert nem érez magában képességet erre az állásra. *Mihájlovics* nagyherceg kinevezése a tengerészet főparancsnokává kétségesse vált. A birodalmi tanács elnöke *Wladimir* nagyherceg lesz, aki egészségi okokból lemondott a pétervári katonai parancsnokságról.

A német-orosz szerződések.

Berlin, november 3. Néhány nap mulva, de mindenesetre még november tizedike előtt megkezdődnek Németország és Oroszország között a kereskedelmi szerződéses tárgyalások, amelyek valószínűleg ezuttal sem fognak tovább tartani, mint legutóbb. E hó végével néhány napig szünetelni fognak a tárgyalások, melyek most is Berlinben, nem pedig Pétervárott fognak lefolyni.

Szczerbovszkyt visszahelyezték.

(A Párisi Aruház katasztrófája a fegyelmi választmány előtt. — A felfüggesztés hatályon kívül. — A vizsgálatot folytatják.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 3.

Az a borzalmas katasztrófa, mely augusztus 25-én Budapesten a *Párisi Nagy Aruház*-at elhamvasztotta és annyi emberélet megsemmisítésével járt, ma foglalkoztatta a székesfőváros közigazgatási bizottságának fegyelmi választmányát, a mely *Márkus József* főpolgármester elnöklése alatt ült össze határozatra.

— Inkább a diákokra, — kottyantottam ki szelesen.

— Ohó, kisasszonykám!

Nica végigpaskolta a sötétben piruló arcomat és megcibálta a fületem. Olyan puha, könnyű kis keze van. Aztán hirtelen elhatározással fölkel és az én ágyamba bujt. Szorosán, szivdobogva öleltük át egymást a keskeny pikétakaró alatt. Nica újra megeskett, hogy néma leszek, mint a sír és sebesen mondta tovább.

Tarnay ki fogja állítani a képemet és ha feltűnik, sikere lesz, lemond az állásáról. Münchenbe költözik és festő marad. És azután...

— Feleségül vesz, ugye?

— Nem tudom. Félek apától...

— De miért? Ha szerelitek egymást?

— Ezt te nem érted, Gizus. Azt hiszem, itt csak egy választás marad a számomra.

Forró könnyek hullottak a kezemre, mely a Nica feje alá volt csusztatva. Nem beszéltem többet.

III.

Pünkösdre eljött a tábornok, Nica édesapja. Daliás, szép katona volt és olyan fiatalos, hogy szinte hihetetlen. A főnöknőtől kikérte Nicát s az ő kedvéért engemet is egy délutánra és végigkocsiztuk a várost. Egy elegáns cukrászoltban osonnáltunk s mikor karonfogást indult kifelé a leányával, a cuk-

rászkisasszony udvariasan nyujtotta át a vásárolt cukorkát a „nagyasságos asszony”-nak. A tábornok mosolygott a kedves együgyűségen, Nica sötétpiros arccal ugrott a kocsiba. Mielőtt a zárda utcába bekanyarodtunk, könyörögve szólt az atyjának:

— Mondanék valamit apus...

— Ki vele, amíg szabad levegőn vagyunk. Tudod, hogy a szent falak közt nem szívesen időzöm, az nekem kényelmetlen.

— Apus... én... tudod, akiről írtam neked, hogy a képeket festi... Tarnay Géza...

— Nos, talán tiszteletdíj kell a portraitért? A zárda lesz, ha jól emlékszem?

— Ó, nem arról van szó... én... mi... apus, szeretem Tarnayt!

— Hm...

A tábornok franciára fogta a beszédet.

— A kocsis igen hálás publikum, — mondta gúnyosan. — Szeretném tudni, azok a sóvány szentek nem ellenőrizték a festést? Vagy tán éppen a főnöknő jelenlétében történt a válogatás?

Nicának a gunyolódás visszaadta a hidegvérét.

— Sohasem beszélünk erről — felelt nyugodtan. Tarnay levélben kérte meg a kezemet és én szintugy ígértem oda.

— Egy kicsit korán volt. Megkérdezhetél volna először engemet. Véletlenül nekem egészen más terveim vannak a leányom jövőjéről.

— Szeretjük egymást, apa!

— Lehet. Ez nem zárja ki, hogy megfelelő partit csinálj. Érted? megelégedtél. Olyan, a minő az én leányomhoz illik.

— Mi kifogásod van Tarnay ellen?

— No, csekélység! Az egyéniségről nem beszélve, amit nem ismerek — jelentéktelen semmi emberke, hogy is mondják? a tábornok önkénytelenül visszaesett a bécsi dialektusba — so a' Schénschreiber!

— Hidd el nekem, hogy nagy ember lesz belőle, művésztalentum!

— Will'mal seh'n!

A tábornok az óráját nézte.

— Félbat. Tíz után indul a vonatom. Háromnegyed tízkor érted jövök. Addig bepakolsz és elbucszol. Reggelre Szébenbe érünk.

Nica sápadtan nézett farkasszemet az apjával.

— Meg fogod engedni, hogy bucsut vegyek a vőlegényemtől — mondta rekedten.

— Szó sincs róla. Azt az urat nem ismered többé.

A kocsis megállott a mi komor, szürke zárda előtt és a tábornok mosolygó udvarias-sággal segített le bennünket.

A tábornok beszélt a fejedelemasszonnyal. Nica azalatt csomagolt és suttogva adott nekem utasításokat.

— A leveleimet időnként egy-egy csomagban, a sütemények alatt fogom hozzád küldeni. Te pedig elrejtjed a lépcsőházban, a szent József kép rájárában, balról van, az alsó sarok-

Az ARADI KÖZLÖNY

rendkívüli kiadása.

A kormány nem mutatkozhatik be.

— Az Aradi Közlöny távirati tud. —

Budapest, 1903. november 4.

A képviselőház mai ülése meglepetést hozott. A kormány nem jut az alkalomhoz, hogy bemutatkozhassék, bár az obstrukció már nem azon a szenvedélyes hangon folyik, mint előbb. Valószínű, hogy a kormány ma nem fog bemutatkozni.

Az ülés lefolyásáról a következő túlsítás számol be:

Az elnöki előterjesztés után *Szederkényi* Nándor beszélt és hosszú beszédben emlékezett meg *Apponyi* Albert érdemeiről.

— Nem szabad megengedni — ugymond, hogy *Apponyi* lemondjon, ezt a lemondást nem szabad tudomásul venni, mert ki tudja, hogy ki következik utána.

Ugyancsak az *Apponyi* lemondásához hozzászóltak még *Kossuth* Ferencz. *Ugron* Gábor, *Hock* János, szabadelvű párti részről pedig *Dániel* Ernő báró, aki azt mondta, hogy *Apponyi*t olyan embernek ismeri, aki nem másítja meg elhatározását. Sajnálattal bir, de tudomásul kell venni *Apponyi* lemondását.

Ehhez a tárgyhöz még ha'an vannak feliratkozva, és az ellenzék három névszerinti szavazást kért.

Mig az ellenzéki szonokok beszéltek, a kormány, élén *Tisza* Istvánnal, a szabadelvű párt egy részével, kivonult az ülésteremből, hogy a folyosón megbeszélje a teendőket.

Mikor *Tisza* István kihaladt, *Kubik* Béla odakiáltott neki:

— Várhat főhadnagy ur!

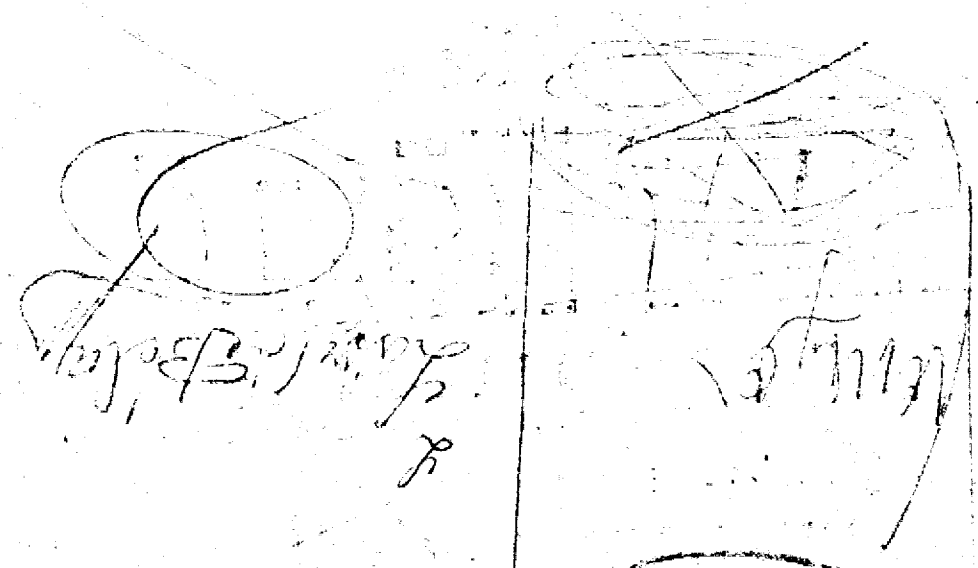
Ez célzás volt arra, hogy a miniszterelnök tegnap honvédhuszárfőhadnagyi egyenruhában volt a királynál kihallgatáson.

Ebből a közbekiállásról lehetett csak azt a véleményt formálni, hogy a *Kossuth*-párt is folytatja az obstrukciót. A *Kossuth*-párt egyébként az ülés ezen részéig mérsékelt volt.

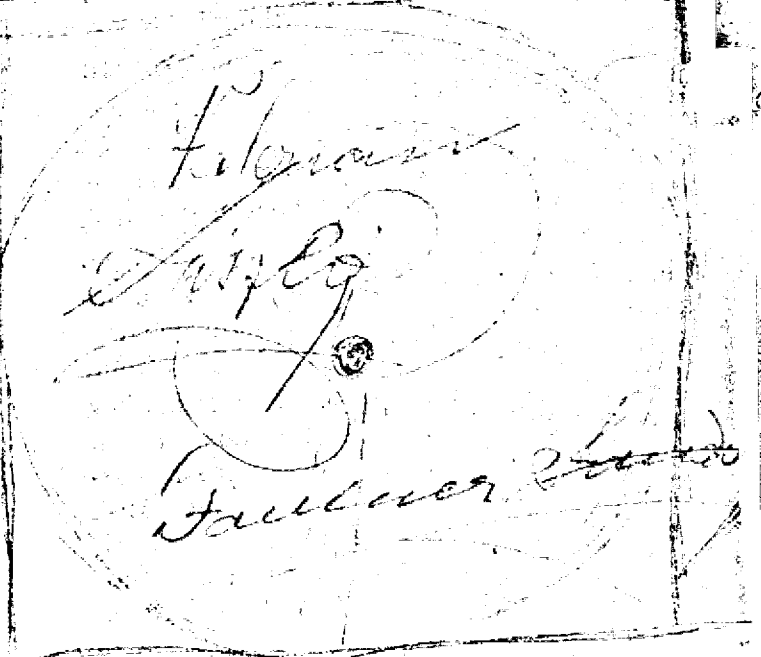
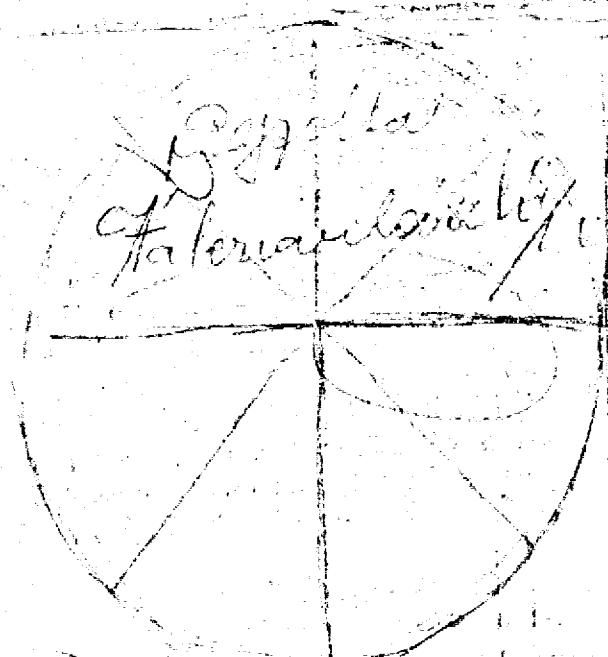
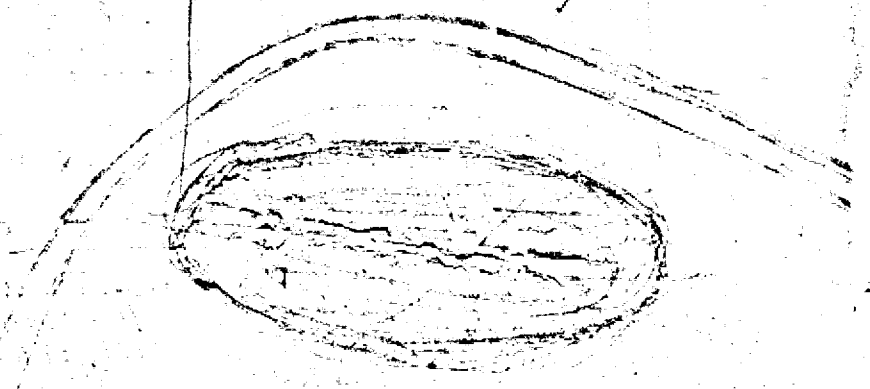
Kilátás egyáltalán nincs, hogy *Tisza* István még ma elmondhassa programbeszédét.

Az ülés folyik.

i,
iz
et
ti
ok
u-
s).
var
krat

Handwritten notes and scribbles on the left side of the page, including a large 'A' and other illegible markings.

Handwritten notes and scribbles at the bottom left, including a large 'A' and other illegible markings.

Handwritten notes and scribbles at the bottom center, including a large 'Q' and other illegible markings.

Handwritten notes and scribbles at the bottom right, including a large 'A' and other illegible markings.

A fegyelmi ügyben, mint tudjuk, *Szcerbovszky* Szaniszló tűzoltó-főparancsnok, *Planer* Gyula kerületi mérnök és *Eszlári* Sándor VII. kerületi előjáró az érdekeltek.

Halmos János polgármester, a *Lung* György tanácsos útján végzett elővizsgálat eredményének az alapján, *Szcerbovszky* Szaniszló tűzoltó-főparancsnok, *Planer* Gyula kerületi mérnök és *Eszlári* Sándor előjáró ellen elrendelte a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot s a tűzoltó-főparancsnokot és kerületi mérnököt az állásuktól és fizetésük kétharmad részétől felfüggesztette. A megokolás kimondja, hogy ezt a határozatot a súlyos természetű kötelességmulasztás látszik igazolni.

Matuska Alajos helyettes polgármester, az elrendelt fegyelmi vizsgálat kérdő pontjaként a következőket tüzte ki:

A tűzoltóság a kellő gyorsasággal jelent-e meg a veszedelem színhelyén; meg volt-e a teljes felszerelése s a mentő eszközök idejében rendelkezésre állottak-e? Az építő engedélyt az akadémia és pítésre milyen feltételek alatt adták és ezek az engedélyek megfelelnek-e a bályzatnak? Milyen átalakításokat fogantattak és engedélyeztek, különösen a tűzfal törésére, a kapu fal eltávolítására, s az udvarak bazárszerű befödésére? Kapott-e engedélyt az üzlet tulajdonosa a kapu alatti kirakat elhelyezésére? Az előjárói vizsgálat szabályán történt-e? Kapott-e az üzlet tulajdonos engedélyt önálló villamos telep berendezésére s azt szabályszerűen kezelték-e?

Mint hogy a vizsgálat terhelő eredményére hozta meg a helyettes polgármester említett határozatát. Ez ellen a határozatban, mindhárom érdekelt főlebbezést jelezte be a fegyelmi választmányhoz. *Eszlári* Sándor és *Planer* kir. mérnök a vizsgálat megszüntetését kérték, illetőleg az utóbbi felfüggesztő határozat megsemmisítését, *Szcerbovszky* tűzoltó főparancsnok ellenben a vizsgálat megszüntetését nem kérte, csak a felfüggesztő határozat megváltoztatását.

A fegyelmi választmány, hosszas tanácskozottán, a *Szcerbovszky* tűzoltó-főparancsnok vonatkozó határozatának a vizsgálat elrendelésére vonatkozó részét érintetlenül hagyva, a felfüggesztést illető határozatot hatályon kívül helyezte.

Planer kerületi mérnökre nézve a határozatnak az előzetes vizsgálatra vonatkozó részét helyben hagyta, míg a felfüggesztést hatályon kívül helyezte.

Eszlári előjáró ellen a további eljárás megszüntetését mondta ki a fegyelmi választmány.

A két előbbire nézve, a vizsgálat folytatását elrendelő végzést helyben kellett a fegyelmi választmánynak hagynia, mert olyan jelenségek merültek föl, a melyek arra mutatnak,

ban, egy nyílás. Onnét *Tarnay* elveszi, eddig is így leveleztünk. Az ő levelei számára majd te címezed a oritókot, hogy apa gyanut ne fogjon... Azt is oda rejtéd el. És ha bejön majd a képet, elhelyezni, találj módot, hogy vele beszélj. Kérdezd meg, hogy... nem, ne kérdezz semmit. Csak mond meg neki, hogy az utolsó lehelletemig hiszek benne és várok rá. Ha eljön a dicsőséget megosztani velem, boldog leszek; ha nyomorúságra hív magához, menni fogok. Te pedig ne kacérkodj a diákokkal, — végezte könnyek és tréfa közt ingadozva.

Háromnegyed tizkor csakugyan elvitte az apja. Bucszólevelét még maga helyezte el a szent József rámájában, — a többieket én közvetítettem egy félesztendeig. Akkor rájött a dologra a tábornok és felelősségre vonta *Tarkayt*. Megverekekedtek és a fiatal festő halálos szurást kapott a tüdejébe. Emlékszem, hogy a bejáró növendékek a pad alá bujva olvasták fel nekünk a napilapok hosszú cikkeit, amikben sok minden volt a társadalmi kinövésekről és a fiatal lángeszű művész első és utolsó, nagyszerű képéről. *Nicáról* egy szó sem, ami szinte különös volt, hogy a *Tarnay* halálánál nem kerestek szerelmi motivumokat. Ah persze, én hiven őriztem a titkot és a tábornok szintén. *Nica* pedig, az én szép, halavány barátom, két évvel később egy snájdig főhadnaggyal karonfogást állott a műcsarnokban egy szent Margitkép előtt...

hogy kétségtelenül mulasztás történt. A felfüggesztésre vonatkozó kéziratot azonban meg kellett szüntetni, mert a kihallgatott tanúk vallomása ellentmondást tüntetett föl a tényálladékra nézve, s így elegendő okot nem szolgáltatott arra, hogy a fegyelmi eljárás elrendelésén kívül, a felfüggesztés is alkalmazásba vétessék.

Az új kormány programja.

Tisza István nyilatkozatai.

(A kabinet a király előtt. — Értekezlet a szabadelvű körben. — A pártok álláspontja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 3

A Tisza kabinet ma tette le az esküt ő felsége kezébe. Holnap már be fog mutatkozni a Házban s ezzel kezdetét veszi a komoly, a békés munka, mely a legjobb diszpozíciók közt indul meg.

A mai nap kiemelkedő momentumát *Tisza* István gróf miniszterelnöknek a szabadelvű párt esti értekezletén elmondott nagy beszéde képezi. Az új kabinet Bécsből hazajövet egyenesen a pártkörbe ment s ott hangzott el a kormány programját vázoló beszéd, a mely kivétel nélkül jó hatást tett a párt összes tagjaira s komoly bázisát fogja képezni a kabinet előtt álló nagy, szorgos munkának.

Tisza hangsúlyozta, hogy a nemzeti állam megteremtése fogja képezni a kormány legfőbb programját. Rendkívül érdekesen vitatta a nemzetiségekkel szemben követendő álláspontokat s egyéb kormányzati elveit, a melyek valamennyien a nemzeti politika körül összpontosulnak. Végül kérte a párt tagjait, hogy válvetve küzdjenek vele a haza boldogulásának megszilárdításában.

A mai nap eseményeit a következő távirati tudósításunk mondja el:

Eskütétel előtt.

Bécsből táviratozzák:

Már kora reggel nagy élénkség, mozgás volt észrevehető a magyar minisztérium környékén. Hírnökök vágattak a minisztérium, a *Sacher*-szálló — ahol *Tisza* István töltötte az éjszakát — és a kabinetiroda között. Készültek a nagy ünnepségre, az új minisztériumnak a király előtt való bemutatkozására.

Tisza István rendkívül jókedvű volt. Mikor egy bécsi hírlapíró beküldte hozzá a névjegyet, nevetve mondotta:

— Ugyan mi kérdezni valója lehet most, ebben a pillanatban?...

Mindamellet fogadta az osztrák újság munkatársát. Arra a kérdésre, hogy jött-e létre valamilyen egyezés közötté és a függetlenségi párt között, így válaszolt az új miniszterelnök:

— Szó sincs ilyesmiről. Annyi igaz, hogy *Lukács* László pénzügyminiszter ur és én tanácskoztunk a függetlenségi és negyvennyolcas-párt egyik vezető emberével, meg is mondhatom a nevét... olvashatta is: *Falónyi* Gézával. En körvonalaztam az új kormány jövődő terveit. Elmondottam, hogy mit óhajtok tenni, hogy a kibontakozás végre teljes legyen. *Polónyi* Géza ur volt szíves mindent meghallgatni, itt-ott meg is kockáztatott egy megjegyzést, néhány vonással ecsetelte

pártjának hangulatát. Voila tout! *Semmi-féle megállapodás közöttünk létre nem jött.* En nem köteleztem magam semmire. *Polónyi* Géza ur nem kötelezte magát, vagy a pártját semmire.

— *Hiszi-e excellenciád* — kérdezte a hírlapíró — hogy a magyar parlament működése a rendes kerékvágásba zökken-jék vissza?

— Hát erre igen nehéz választ adni. Emlékezhettek, hogy gróf *Khuen-Héderváry* Károly annak idején az ellenzék valamennyi csoportjával „rendbe jött” és mégis mi történt...

— E szerint excellenciád mégis tulajdonít némi fontosságot a *Polónyi* urral való tárgyalásoknak.

— Tulajdonitok... tulajdonitok! De a jövőbe, mondom, nem láthat senki.

— Mi az impressziója excellenciádnak, lesz-e szükség új választásokra?

— Az impresszióm! Ez a szó nem igen foglal helyet az én politikai szótáramban. Ami pedig az új választásokat illeti, hát ha szükség lesz rájuk, hát meglesznek...

Elmondta ezután még a miniszterelnök, hogy milyen munkaprogramot fog a képviselőháznak javasolni. Miniszteri programbeszéd, elnökválasztás, ujonejavaslat, indemnitás: ez lesz a sorrend.

Az új kormány a királynál.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: *Tisza* István gróf miniszterelnök és a többi miniszter ma reggel ideérkezett és délelőtt 10 órakor ő felsége feleskettette őket. Fél 10 óra után hajtottak a Burgba a miniszterek magyar diszruhában, valamint a felesketésnél közreműködő személyiségek és pedig *Goluchowski* gróf külügyminiszter, *Vértessy* miniszteri tanácsos és *Schultes* külügyminiszteriumi udvari tanácsos. Először gróf *Tisza* István tette le az esküt mint miniszterelnök, mely alkalmal *Széchenyi* Gyula gróf mint zászlós szerepelt és az ő felsége személye körüli miniszter képviselőben *Plósz* igazságügyminiszter, ki az eskümintát olvasta fel. Ezután a többi miniszterek esküdtek fel *Lukács* László és *Plósz* miniszterek kivételével. A miniszterek felesketésénél *Tisza* gróf és *Széchenyi* Gyula gróf funkcionált. Az eskümintát pedig *Vértessy* miniszteri tanácsos olvasta fel.

Ezután következett *Tisza* grófnak mint valóságos belső titkos tanácsosnak a felesketése *Goluchowski* gróf és *Abensperg-Traun* gróf intervenciójával. Az eskümintát *Schultes* miniszteri tanácsos olvasta fel. A felesketési szertartás után bemutatták ő felségének az egész új minisztériumot, valamint *Lukács* és *Plósz* minisztereket is. A személyiségek felvonulását nagyszámu közönség nézte végig.

Bécsből telegrafálják a *Budapesti Tudósító*-nak: Ma délelőtt tíz órakor *Tisza* István gróf kabinetje megjelent a király ő felsége előtt. A bemutatkozást megelőzőleg megtörténtek az eskütételek. Elsőnek *Tisza* István gróf, mint miniszterelnök tette le az esküt, *Széchenyi* Gyula grófnak, mint magyar zászlós urnak közbenjöttével; az eskümintát *Plósz* Sándor igazságügyminiszter olvasta. Majd az ujonnan kinevezett miniszterek, *Hieronymi* Károly, *Berzeviczy* Albert, *Cseh* Ervin, *Tallán* Béla és *Nyiry* Sándor vezérőrnagy esküdtek ő felsége kezébe *Tisza* István miniszterelnöknek és *Széchenyi* Gyula grófnak, mint magyar zászlósurnak közbenjöt-

tével; az eskümintát *Vértessy Géza* miniszteri tanácsos olvasta. Végül *Tisza István* gróf a valószínű belső titkos tanácsosi esküt tette le, a mely aktusnál *Goluchowski* Agenor gróf közös külügyminiszter és a főkamarászmester helyettesül *Paar* gróf lovassági tábornok, ő Felsége főhadsegéde szerepeltek.

Az összes magyar miniszterek magyar diszruhában jelentek meg, kivéve a miniszterelnököt, a ki honvédhuzár főhadnagyi diszgyenruhát és *Nyiry* vezérőrnagyot, aki magyar tábornoki diszgyenruhát viselt.

Az eskütételek után ő Felsége az összes magyar minisztereket — azokon kívül, a kik ma esküdtek, *Lukács* Lászlót és *Plósz* Sándort is — közös kihallgatáson fogadta, beszédet intézve a miniszteriumhoz; majd egyenkint magánkihallgatáson fogadta az összes minisztereket, végezetül *Tisza István* gróf miniszterelnököt, a ki ez alkalommal kimerítő jelentést tett a politikai és parlamenti helyzetről.

A kihallgatások után az összes miniszterek látogatásokat tettek a közös és osztrák miniszterium tagjainál. A miniszterek délután három órákor utaztak el Bécsből.

Bécsből táviratozzák: Az eskü letétele után az uralkodó közös audiencián fogadta az új kormány tagjait. A király rövid beszédet intézett hozzájuk s megköszönte nekik, hogy a kabinetbe beléptek. Végezetül azon reményének adott kifejezést, hogy *Magyarország most már nyugodtabb napok elé néz.*

Tisza István gróf külön kihallgatáson a politikai helyzetről referált a felségnek, s főleg az ellenzék magatartásáról tett kimerítő jelentést.

A kormány programja.

Az új kabinet ma este mutatkozott be a szabadelvű pártban. A fogadtatás, melylyel a többség részéről találkozott, rendkívül meleg és szívélyes volt.

A klub az esti órákban egyszerre benépesült. Hét óra felé már mozogni sem lehetett a fényes termekben. Ekkor érkeztek meg Bécsből ugyanis a kabinet tagjai, akik elé nagy várakozással néztek.

Khuen-Héderváry gróf is jelen volt, a ki azon nevezetes szavazás óta, melynek következtében lemondott, a szabadelvű pártkörben nem mutatkozott. Ma volt ott először, mint egyszerű képviselő.

A kabinet tagjai tíz perccel 7 óra után egyenesen a vasutról érkeztek meg a klubba. Hangos éljenzéssel fogadták, meleg kézzorítással üdvözölték őket. Az általános gratuláció jó negyed órát vett igénybe.

Érdekes volt, mikor *Khuen* gróf szerencsét kívánt utódjának, mikor *Csáky* Albin gróf megölelte egykori államtitkárát, a mostani kultuszminisztert, *Berzeviczyt*, a kit egyébként *Wlassics* is szívélyesen üdvözölt s a mikor *Apponyi* Albert gróf szívből gratulált *Talliánnak*, volt elnöktársának.

Ezután kezdetét vette az értekezlet. *Podmaniczky* Frigyes br. a párt nevében melegen üdvözölte az ujonnan kinevezett kormány tagjait s átadta a szót a miniszterelnöknek.

(*Tisza István* beszéde.)

Tisza István gróf miniszterelnök azzal kezdte beszédét, hogy a midőn bemutatkoznak s a párt támogatását kéri ő és a kormány, érzik feladatuk nehézségét, de ennek dacára sem néznek reménytelenül a jövőbe, mert erős meggyőződésük szerint a kibontakozásnak azon

utja, melyet a pártnak és az országnak elfogadásra ajánlottak, alkalmas arra, hogy minden produktív nemzeti politika alapelvének és kiindulási pontjának: *a korona és a nemzet közti teljes összhangnak együttartása mellett* megnyugtatólag hasson a közvéleményre és előbbre vigye a nemzet jogosult céljait, jogosult iparkodásait a *katonai kérdések* terén. (Élénk tetszés és éljenzés).

Aztán így folytatta:

Tisztelt barátaim! A közelmúltban három napon át tárgyalta e párt az ugynevezett *katonai programot*, melynek némely részletét talán mások szerették volna jobban csinálni, de a mely a maga egészében oly örömdetes eredményt és haladást jelent, a melyre ha őszinték akarunk lenni, meg kell mondanunk, hogy néhány hó előtt senki közülünk nem számított. (*Felkiáltások: Igaz, úgy van!*)

Ebből a jelenségből, ebből a meggyőződésből kell, hogy merítsünk bizalmat, hitet és reményt az iránt, hogy a viszonyok ilyen alakulása mellett lehetséges lesz *békés uton, a többi pártok hazafias belátására való apellálás útján helyreállítani az alkotmány normális egyensúlyát.* (Élénk tetszés)

Mi tehát nem is jövünk *harci riadóval* köztetek. Divatba jött az én csekély személyemet az „*erős kéz*” elnevezéssel illetni. Hát én nem tagadom, ez én reám mindig — majdnem azt mondhatnám — bizonyos komikus hatást gyakorol, mert hiszen senkinek a kezét erősnek kinevezni nem lehet. Hogy erős-e, vagy gyenge, akkor derül ki, mikor a közügy érdekében csakugyan erőt kell mutatnia. Az a kéz pedig, a mikor nincs szükség rá, nem erős kéz, hanem *bolond kéz* volna. (*Felkiáltások: Igaz, úgy van!*)

Gondolom, nem kívánjátok tőlem azt, hogy egész részletességgel mondjam el a kormány azon programját, melylyel holnap a Ház elé lép. Gondolom, megfelelő intenciótoknak, ha csak rövid szavakkal akarom adni annak vázlatát. (*Felkiáltások: Halljuk!*)

A mi magát a *katonai kérdéseket* illeti, itt ujat természetesen nem mondhatok. Hiszen az a program, a melynek alapján mi az ország kormányzatára vállalkoztunk, adva van a párt által elfogadott programban és ez azzal összhangban áll. (*Helyeslés.*) Csak jelzem, hogy ha nem minden pontra, nem minden kérdésre fogok holnap a képviselőházban kiterjeszkedni, mely a párt programjába felvett, ez nem azt teszi, mintha bárminő véleménykülönbség volna, mert úgy hiszem, vannak abban új, inkább adminisztratív természetű dolgok, a melyekre nézve nem volna helyes, ha a kormányprogram keretében helyet foglalnának. (*Felkiáltások: Igaz, úgy van!*) Abban azonban nincs ellentét, ellenkezőleg, a kormány mindazon kérdéseknek azon értelemben való megoldására vállalkozott és vállalkozik, a melyben az a párt programjában kifejezésre jutott.

A mi a többi kérdéseket illeti, nekünk talán kellemetlen, de parancsoló kötelességünk lesz, hogy felhívjuk a Ház és az ország figyelmét az *ország pénzügyi helyzetére.* Mi mindannyian át vagyunk hatva annak tudatától, hogy az ország pénzügyi tekintetben bizonyos lejtőre jutott és hogy erős elhatározásra van szükség, ha a komoly pénzügyi bajok beálltát meg akarjuk akadályozni.

Ebből le kell vonni a *konzekvenciákat a társadalomnak is.* Egész tevékenységünkön vörös fonálként kell áthúzódnia azon komoly törekvésnek, hogy az állam szervezetét a *lehető legegyszerűbbé, legolcsóbbá* tegyük, a *takarékosság szellemét* vigyük be és azt *valósítsák meg az egész vonalon.* (Helyeslés.)

A mi azután *alkotásainkat* illeti, itt legyen elég két vezérelvet megemlítenem.

Politikánk szabadelvű lesz a szó igaz értelmében, a mely nem jelszavak után kapkod, hanem a mely alkalmazza eljárását az élet igényeihez és a jogtisztelet szellemét igyekszik megvalósítani.

A másik a *nemzeti irány:* a nemzeti erőnek, a magyar nemzeti állam erejének erősebb kifejtése, kidomborítása és öntadatra élesztése. (Élénk tetszés, éljenzés). Megfér ez azzal a hagyományos magyar felfogással és magyar politikával, melyet részemről mindig a magaménak vallottam, megfér t. i. a *nemzetiségekkel, az idegen ajku polgártársainkkal szemben való teljes jogtisztelettel és testvéries érzülettel.*

A mint hosszú időközön át, a mint egy évezred küzdelmeim keresztül sikerült fenntartani a közös hazaszeretet érzelme által a *testvéri kapcsolatot* e hazának különböző nyelvet beszélő polgárai közt, én hiszem és reményem, hogy fenn fogjuk azt tartani a jövőben is. De hogy fenn tartsuk, arra szükséges az, hogy azok az *izgatók, a kik hazánk nemzetiségi polgárait a magyar állam ellen akarják felbujtani* (*Felkiáltások: Igaz, úgy van!*), azok ne csak a magyar állam erejét érezzék a maga egész sulyában, de szemben találják magukat e nemzet idegen ajku, de hazafias érzelmű polgáraival is. (Élénk helyeslés.) E kettős vezérfonal fog végighúzódní egész működésünkön.

Aztán így folytatja:

A kormány minden tagjának nevében ismétlem: a mi törekvésünk lesz a sok tekintetben megingatott rend helyreállítása, de annak a rendnek, mely a törvények tiszteletén, a törvények végrehajtásán alapszik. Törekvésünk lesz tiszteletben tartani mindenki jogait, *ervenyt szerezni mindenki jogának, egyáltalán tartózkodván a jogsérelemtől és jogtalan kedvezménytől és kíméletlen szigorral járni el minden visszaéléssel szemben.*

Beszédét így fejezte be:

Tisztelt barátaim! Egy kéréssel fejezem be szavaimat. Bennünket nehéz vállalkozásunk küszöbén fenntart és éltet az a tudat, hogy egy nagy, szép és igaz ügyet szolgálunk, hogy annak a politikánk szegődünk munkásává, a mely politika hivatott és alkalmas a magyar nemzet sorsának fellendítésével egy valóban a *nemzetet erősítő, a szó igaz értelmében nemzeti politikának a követésére.* Én hiszem és remélem, hogy ez a meggyőződés hatja át e párt minden tagját és ezen párt minden tagjához intézem azt a szívünkben jövő kérést: *érezzük mi egymást munkatársnak ezen nagy és szent ügy szolgálatában.* Ez fogja megteremteti a kölcsönös bizalomnak, kölcsönös megbecsülésnek, kölcsönös ragaszkodásnak azon arany szálait, melyek egy sikeres, áldásos munka előfeltételét képezik. (Élénk helyeslés.)

Ismételve ajánljuk magunkat kegyes támogatásokba. (Hosszas, szünni nem akaró éljenzés és taps).

(*Hegedüs Sándor.*)

Hegedüs Sándor volt a következő szónok. Az új helyzetben — úgy mond — inkább kell törekedni, mint valaha, összhangot léte-

síteni nemzet és honra, a kormány és a parlament, a parlament és a nemzet között. Azon az uton, melyet a miniszterelnök az imént jelzett, ezen célokat el lehet érni. Én feltétlenül hiszem, hogy ez a kormány abban az irányban, melyet a miniszterelnök ur az imént jelzett, minden eszközt kellő mértékben és kellő irányban fog alkalmazni és szigorúan fog ragaszkodni a parlamentarizmus és alkotmány követelményeihez és iparkodni fog ezek elérésére mindent elkövetni. Hiszem azt is, hogy a pártban ebben az irányban véleménykülönbség nem lesz, hanem annak minden tagja egyet fog érteni ebben a törekvésben.

Jól tudom — folytatta Hegedűs — és itt egészen őszintén szólok, hogy a párt különböző árnálakból áll és különböző véleményű egyénekből van összealkotva. És nem titkolom azt, hogy a párt fejlődésében az utóbbi időben nem volt meg az az egészséges egyöntetűség melyre az akcióképességnek feltétlenül szüksége van. Alkoszuk a pártot úgy, hogy annak minden egyes tagja meggyőződése és munkássága által iparkodjék egymást a közös cél érdekében támogatni, mert csak akkor létesül az a bizonyos összhang, melyre feltétlen szükségünk van nemcsak nekünk, hanem az ország érdekében való működésünkre is szükségünk van.

Azok után, a miket a miniszterelnök ur mondott, ismerve jellemét és tehetségét, ismerve a kormány tagjainak munkaképességét, egész bizalommal nézek a jövő elé, oly jövő elé, a mely nem legyőzöttek és győzők számára lesz a parlamentben előkészítve, hanem az ország békéjének érdekében áll. Ismételten üdvözlöm az új kormányt. (Élénk helyeslés.)

Ezután az elnök felkérte a párt tagjait, hogy a legközelebbi napokban minél számszerűbben jelenjenek meg a képviselőház ülésén. Ezzel az ülés véget ért.

A konferencia után.

A párttagok az értekezlet végeztével élénken éljeneztek az új kormányt és nem mentek el, hanem még körülbelül egy óra hosszáig ott maradtak, élénk beszélgetésekbe merülve. Ott maradtak a miniszterek is.

A miniszterelnök a képviselőház leendő elnökével, Perczel Dezsővel, továbbá Vojnics István báróval, Vörös Lászlóval, Feilitzsch Artur báróval, Nemeskéri Kiss Lászlóval és másokkal konferált.

Később az hallatszott, hogy részben a képviselőház alelnöki széke, részben a be nem töltött államtitkári állásokról volt szó.

Tallian Béla alelnöki helyében valószínűleg Vojnics István báró lesz az utód. Ma egész este kapacitáltak, de Vojnics még nem határozott. Ha Vojnics nem fogadja el az alelnöki széket, akkor a holnapi ülésen Vörös Lászlót kandidálják. A másik alelnök természetesen Dániel Gábor marad.

Beavatott helyről nyert értesítés szerint Gromon Dezső honvédelmi államtitkár csak ideig-óráig marad meg, és utána a képviselőház véderőbizottságának hosszú időn át volt előadója, Münnich Aurél dr. következik.

A kereskedelmi miniszterium politikai államtitkárájának Serényi Béla gróf van kiszemelve, bár ő maga avval a kijelentéssel utasította vissza a gratulációkat, hogy ő nem tud még erről semmit.

A földmívelésügyi államtitkári állásra vonatkozólag holnap vagy holnapután lesz döntés. Legvalószínűbb, hogy Nemeskéri Kis marad meg továbbra is.

Az ellenzék értekezlete.

A függetlenségi párt ma este értekezletet tartott, melyen azonban határozatot nem hoztak.

Barabás Béla volt az első szónok és azt indítványozta, hogy a párt adja meg az indemnitást, de vegyék ki belőle a közös költségekre vonatkozó részt.

Ezt az indítványt lehetetlenségnek tartották.

Benedek János felemlíti, hogy a képviselőház elnökjelöltje, Perczel Dezső inkorrekt módon járt el, mikor Barabás-ról és Lengyel Zoltánról rendkívül elítőleg nyilatkozott a mentelmi bizottság ülésében, amikor ott tárgyalták az ismeretes mentelmi ügyeket. Azt indítványozza, hogy Perczel megválasztását meg kell obstruálni.

Végül a konferencia megbizta Kossuth Ferencet, hogy holnap a párt nevében hozzászóljon a miniszterelnök programjához.

A néppárt mai konferenciáján semmit sem határozott.

A Szederkényi-párt azt határozta, hogy a harcot a legerélyesebben folytatja.

A függetlenségi párt több tagja így nyilatkozott a helyzetről:

— A függetlenségi párt okvetlenül tovább harcol. De ha a Tisza-kormánytól teljes értékű garanciát kap arra nézve, hogy a katonai programot záros határidőn belül végrehajtja, továbbá, ha a felség jogról szóló programrészt csakugyan nem viszi a képviselőház elé, és végül, ha a szociális kérdésekben ígért dolgok végrehajtása iránt biztosítékot nyújt: akkor az ország nyugalma érdekében megkötik a békét.

A holnapi ülés.

A dunaparti parlament hosszú pihenésének ma volt az utolsó napja. Ma még csend és nyugalom honolt a márványfalas, aranyképes folyosókon, a hol holnap már élet, nyugtalanság és izgalom fog lüktetni. A parlamenti élet története holnap ugyanis ismét fordulóponthoz jut: holnap mutatkozik be az új kormány a Házban.

Mára várták már, hogy a hivatalos lap publikálni fogja az új kormány elnökének és tagjainak kinevezését, valamint a régi kormány tagjainak fölmentését. Am a királyi kéziratok a hivatalos „Budapesti Közlöny” holnapi számában lesznek csak benne. Ma csak az esküfétel hivatalos aktusa ment végbe Bécsben. Ehez képest napközben ma szünetelt a politikai élet és estig, míg az új kormány Bécsből jövet a szabadelvű párt helyiségébe hajtattott bemutatkozni, csönd honolt a politika minden bérében.

Délelőtt és délután kevesen voltak a szabadelvű pártkörben és kevesen a t. Házban is, a hol pedig a közelmúltban, míg a válság tartott, napirenden volt a mozgalmasság. A Házban ma délelőtt megjelent Apponyi Albert gr., a lemondott házelnök és megtette utolsó intézkedéseit holmijának elvitelére. Rövid ideig nála volt az elnöki szobában Samuel Lázár országgyűlési képviselő is.

A képviselőház tisztviselői kara holnap fog elbucszni a lemondott házelnöktől, még pedig nem az ülés után, és nem gróf Apponyi magánlakásában, a mint azt a lapok jelentették, hanem a tisztelgés délelőtt fél tízkor fog végbemenni a képviselőház elnöki fogadjában, a hol a tisztviselői kar érzelmét Andor Gyula elnöki tanácsos fogja tolmácsolni, erre pedig gróf Apponyi válaszolni fog.

A holnapi ülés után aztán a Ház tisztviselői kara Tallian Bélától, mint volt alelnöktől is el fog bucsuzni. Ez a tisztelgés már a földmívelésügyi miniszterium palotájában fog végbemenni s a földmívelésügyi miniszterré lett

volt alelnöktől szintén Andor Gyula elnöki tanácsos fogja üdvözölni. Itt említjük meg, hogy Tallian Béla, az új földmívelésügyi miniszter az eddigi diszpozíciók szerint, szombaton törökkanizsai kerületébe szándékozik utazni, a hol kerülete fályásmenetben óhajtja kifejezni azon való örömet, hogy képviselőjüket miniszterré nevezte ki ő felsége.

Dániel Gábor alelnök, a ki a holnapi nevezetes ülésen elnökölni fog, ma a délelőtti javarészt a Házban töltötte, hogy utolsó intézkedéseit megtegye. A háznagyi hivatalt egész nap járták a jegykérők, de semmiféle protekcióval jegyet a holnapi ülésre többé nem lehetett kapni.

Az ülés napirendje.

A képviselőház holnapi ülése iránt óriási érdeklődés mutatkozik. Holnap mondja el Tisza István gróf programbeszédét, ez lesz a nap legfontosabb momentumuma.

Budapest utcáin ma már megjelentek az ülést hirdető plakátok:

A képviselőház
november 4-én délelőtt 10 órakor
ülést tart.

Az ülést az eddigi megállapodások szerint Dániel Gábor alelnök fogja megnyitni. Mindenekelőtt bemutatja Apponyi Albert gróf képviselőházi elnök és Tallian Béla alelnök lemondó levelét.

Néhány elnöki előterjesztés után, melyek közt helyet foglal a király köszönete, a nevenapjára küldött szerencsekívánatokért, előterjeszti a Ház legutóbbi ülése óta beérkezett 154 kérvényt. A kérvények közt nem egy aktuális érdekű van. Ilyen: több megye törvényhatóságának kérvénye a három éven túl visszatartott katonák kibocsátása, a nemzeti kívánalmak teljesítése, a katonai szükségleteknek Magyarországon leendő beszerzése stb. iránt. És ott van Szeged város kérvénye, mely a Kossuth-szobor megkoszorúzásáról s az ott történt katonai beavatkozásról szól.

Mindezek bejelentése után Tisza István gróf átnyújtja az új kormány tagjainak kinevezésére vonatkozó kéziratokat s azok felolvasása után elmondja programját. Ehhez először az ellenzéki pártok vezéreinek van hozzászólási joguk. Előrelátható, hogy a program körül kifejlő vitát holnap nem fejezik be.

Az új kabinet délután 4 órakor a főrendiházban fog bemutatkozni.

Khuen bucsuja.

A miniszterelnökség tisztviselői ma délelőtti bucsuztak el Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnöktől. A tisztviselői kart Tarlovich József államtitkár vezette s a nevükben sajnálkozását fejezte ki távozására felett.

A távozó miniszterelnök a következő beszéddel válaszolt:

Nagyméltóságú államtitkár ur, igen tisztelt uraim! Igen köszönöm, hogy most, ebben a pillanatban szívesek voltak megjelenni és érzelmeiknek kifejezést adni. Mondhatom, hogy azon rövid, de mozgalmas időnek, melyet a miniszterium éien töltöttem, munkámat tetemesen megkönnyítette nekem az, hogy a mikor ebbe a házba beléptem, itt mindig jól éreztem magam, mert abban a tudatban voltam, hogy oly hivatalos kar környékez, amely igazán szeretettel ápol és lelkiismeretességgel kezel minden rábízott ügyet és így jelentékenyen megkönnyíti min-

denkinek, a ki ennek a tisztviselői karnak élén áll, a munkálkodást éppen ebben a miniszteriumban, a hol az országnak igen nagy és igen fontos érdekei futnak össze.

Fogadják igaz szeretettel teljesített szolgálataikért s azért a szeretetért, melylyel személyem iránt is viseltettek, mert úgy érzem, hogy buzgalmuk és szeretetük nemcsak az ügynek, hanem az én személyemnek is szólott, szívből eredő igaz, hálás köszönetemet. És legyenek meggyőződve, hogy arra az időre, melyet az önök körében töltöttem, mindig szívesen fogok visszaemlékezni.

Kérem önöket, tartsanak meg szíves emlékezetükben. Legyenek meggyőződve, hogy bármikor, bárhol legyenek is, mindig megnyugvással és büszkeséggel fog eltölteni annak tudata, hogy ilyen tisztikarnak élén állhatam, amelyre az ország is büszke lehet. Ezzel búcsúzom önöktől. (Hosszantartó élénk eljenzés.)

A miniszterelnök ezután minden egyes tisztviselővel kezet szorított, a mivel a fogadás véget ért.

A miniszterelnökség tisztikarának búcsuja után a belügyminiszterium tisztviselői búcsúztak. Ezek nevében Széll Ignác államtitkár mondott beszédet, amit Khuen-Héderváry hosszabb beszéddel viszonzott.

Egyéb események.

Budapestről jelentik: A hivatalos lap holnapi száma fogja hozni az új kabinet tagjainak kinevezésére, a volt miniszterek felmentésére s Tisza István grófnak a titkos tanácsosi méltósággal való kitüntetésére vonatkozó legfelsőbb kéziratokat.

Hozni fogja továbbá Wlassics Gyula és Darányi volt miniszterek kitüntetését a Lipót-renddel.

Végül hozza a Khuen-Héderváry grófhoz intézett királyi kéziratot, mely a viszsza lépő miniszterelnök nagy és becses szolgálatairól fog megemlékezni.

A szabadelvű párt klubjában ma délután alig husz képviselő volt jelen, köztük Perczel Dezső, ki a Ház elnökségére az egyedüli komoly jelölt, elvtársaival hosszasan beszélgetett, majd Dániel Gábor alelnökkel vonult vissza tanácskozáásra.

Politikai körökben elterjedt hírek szerint a kereskedelemügyi államtitkárságra egy mágnás-képviselővel folyik tanácskozás, a ki kereskedelmi ügyekben nagy jártassággal bír.

A földművelésügyi államtitkárságra egy előkelő, volt nemzetipárti politikust kért fel Tallián Béla miniszter. Az illető megfontolási időt kért s a mig nem válaszol, addig Tallián mással nem is fog tárgyalásba ereszkedni.

Mint érdekes, de jellemző epizódot említik, hogy Khuen-Héderváry gróf felmentése alkalmából hátszáz koronát küldött ma a székesfőváros polgármesterének azzal a kéréssel, hogy azt a főváros szegényei közt osztassa szét.

TANÜGY.

(—) Iparos tanoncok tanfolyama. Az ács- és kőműves inasok teli tanfolyama f. hó 16 n kezdődik. Felhívatauk ennél fogva az építő iparosok kik ács és kőműves inasokat tartanak, hogy azokat november hó 16 ig okvetlenül irassák be. A beiratások a tanítás megkezdéséig csütörtökön d. u 5—7 óráig, vasárnap pedig d. e. 9—11 óráig eszközölhetnek. Almási T. Pál, ipariskolai igazgató.

Rákóczi-ünnep Aradon.

(Az irodalmi szakosztály terve.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, november 3.

Nyárról tére halasztódott az aradi Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztályának hazafias terve, hogy Aradon Rákóczi-ünnepet rendezzen. A terv ügyébe a szakosztály tegnap üléset tartott, a miről az alábbi tudósítást vesszük:

Az Aradi Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztályának elnöki bizottsága ma este, Somogyi Gyula dr. alelnök vezetésével ülést tartott, a melyen a szakosztály teli munkaprogramjával foglalkoztak.

Ennek a programjával megvalósítják a tervet, a melyet még a nyár elejére kitűztek, de akkor az elháríthatatlan akadályok miatt elmaradt. Az irodalmi szakosztály Rákóczi-ünnepet rendez, hogy alkalmat adjon Arad városának és a megyének, hogy kegyeletét a kurucorszag nagy nősének emléke iránt illő formában lerója.

A Rákóczi-ünnepet november 24-én, kedden délután öt órákor, a városháza dísztermében tartják meg, belépti díjjal, miután a jövedelem egy részét a Rákóczi szobor alapjára szánták.

A szakosztály hosszas tanácskozás után megállapította az ünnep műsorát. Ennek érdekes része lesz a Rákóczi-emlékét méltató beszéd, a melyre Arad közéletének egy kiváló alakját kéri föl, aki bizonyára vállalkozni is fog rá.

Szerepelni fog egy énekes kvartett, a melynek megverszerte híre van, de Aradon ezuttal fog először szerepelni. Lesz hölgy ének-szólo és tárogató, férfi énekek; Farkas Ferenc alkalmi költeményt ír, a melyet egy hölgygyel fognak elszavalatni. Közre fog működni egy helybeli cigányzenekar, kuruc-nótákkal, végül pedig az aradi tanítóképző ifjúság a Rákóczi indulót énekeli el.

Ez a váza az ünnepély programjának, a mely azonban előreláthatóan ki fog bővülni. Az irodalmi szakosztály azon van, hogy helyi és megyebeli erővel olyat produkáljon, a mely illő kifejezése legyen Arad kegyeletének.

Az ünnepély dolgában az irodalmi szakosztály a jövő kedden újra ülést tart s ezen határoznak a tél során kiirandó irodalmi pályadíjak s a későbbi estélyek ügyében.

Lujza hercegnő Milanóban.

(Az idegbeteg hercegnő utazása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, november 3.

A szerencsétlen Kóburg Lujza hercegnőről olyan hír kering, mely érhető feltűnést fog kelteni mindenütt, ahol figyelemmel kísérték a szó oru végül szép asszony sorsának utóbbi fordulatait.

Kóburg Lujza hercegnő tudvalevőleg Lindenhofba volt internálva s Pierson tanár koswigi ideggyógyintézetében várta a gyógyulást. Annál feltűnőbb, hogy Lujza hercegnő a közelmultban hosszabb utazást tett Olaszországban s jól megőrzött inkognitója folytán az csak akkor került nyilvánosságra, mikor a hercegnő már visszatért az intézetbe.

Ezt az eseményt egy Milanóban járt osztrák ember fedezte fel, aki így írja meg találkozását az érdekes asszonnyal:

„Mikor az elmúlt szerdán este a városban sétáltam, feltűnt előttem egy három tagból álló társaság: egy hölgy, aki egy idősebb, nagyon elegáns férfival sétált, s kis távolságban egy másik hölgy követte őket. Az utóbbi hölgynek, aki válogatott előkelőséggel volt öltözve, fejedelmi alakja, szép szöke, elől kissé őszülő haja,

csinos, egy kevésbé kipirult arca és élénk szürkekék szemei voltak.

Alig figyeltem meg közelebből a lebilincselődött megjelenést, amikor nyomban az a meggyőződésem támadt, hogy ez a hölgy nem lehet más, mint Kóburg Lujza hercegnő. Évekkel ezelőtt többször láttam a hercegnőt és meg voltam győződve, hogy tévedés itt lehetetlen, bár tudtam, hogy Lujza hercegnőnek ez idő szerint Koswigoan kellene lennie.

Mint hogy nekem is arra vitt az utam, a merre a társaság haladt, követtem őket és a Biffi-kávéházba láttam őket bemenni, ahol egy asztalhoz leültek. A hölgy németül beszélt, feltűnt, hogy nagy csomó süteményt fogyasztott el, míg kísérete nem evett semmit.

Rövid idő múlva a társaság távozott és a Hotel de Ville-be ment. Ott megnéztem a vendég könyvet. Az a föltevés, hogy a hölgy Lujza hercegnő volt, itt megerősítést nyert, mert a vendégkönyvben következő bejegyzést találtam: „Koháry hercegnő, mr. Elbert, Engelberts W. társalkodónő.” A három személy hét szobát bérelt. Milanóban három napig voltak.

Ennek a levélnek az adatai megfelelnek a valóságnak. Drezdából jelentik azt a hírt, hogy a hercegnő mintegy nyolc nappal ezelőtt Pierson dr., az ideggyógyintézet igazgatójának és Gebauer társalkodónőnek társaságában elhagyta a Koswigé Lindenhof t. Utóbbi időben a hercegnő idegessége annyira növekedett, hogy a baj megszüntetése végett a levegőváltás tanácsosnak látszott. Pierson dr. egy kis utazás mellett foglalt állást és ezért mult héten kedden utnak indultak. Az ut München, Innsbruck, Bozen és Velencén keresztül, mindenütt egy kis pihenővel, Milanóba vitt. Mint hogy a kirándulásnak egészségi szempontból a kívánt üdvös hatása volt, szombaton visszautaztak.

Az egész uton senki sem ismerte fel a hercegnőt, kivéve azt az osztrák embert, aki Milanóban találkozott velők.

A hercegnő, aki mint említettük, Koháry hercegnő név alatt utazott, joggal viselte ezt a nevet, mert a Koháry a Kóburg család magyar nemesi neve.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Forgószél kisasszony, vigjáték. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: Forgószél kisasszony, vigjáték. (Páros bérlet.)

Péntek: Hoffmann meséi, opera. (Páratlan bérlet.)

Szombat: Drótosztót, operetta. (Páros bérlet.)

Forgószél kisasszony.

— Bemutató előadás. —

Néhány évvel ezelőtt, ha nem tévedünk, a mult évtized derekán, diadallal járta be a hazai színpadokat egy francia bohózat, melyet a Mamsell Trubillon című eredetiből Kövesi Albert „Asszonyok a kaszányában” címmel fordított le magyarra. A darabnak abban az időben sikerei voltak, mulattak az alakjaikon s még többet ezeknek cselekedetein, melyek abban az időben eredetiek és újak voltak.

A színpadi divat azonban az utóbbi években merészebb szaito-mortalákat végzett az öltözék divatjával s ebből kétféle következmény hárult a ma előadott darabra: az egyik az, hogy ötletei legfeljebb már csak eredetiek lehetnek, de újak nem, a másik pedig: hogy a bohózatnak évekszámokkal fűszerezett vaudeville-é kellett átváltoznia, hogy másodsor, most már mint Forgószél kisasszony új életre kelhessen. Az történt ugyanis, hogy a darab ötleteit apródonként és egyenként különféle bohózat szerzők elhasználták s ennél fogva az eredetibb tetszik réginek, továbbá megszületett azóta a primadonna-kultusz, s ez a színpadi írótól nem darabot, hanem szerepet követel. Így kellett a bohózat-

nak vaudevillé-é alakulnia, minthogy egy szerep van benne, melyet — ahogy mondani szokás — az isten is Fedák Sárinak szánt volna, ha véletlenül ő, és nem Kraatz és Stobitzer urak írták volna a darabot.

Fedák Sári ennél rosszabb szereppel, unalmasabb akciókkal is kihuzott huszonöt előadást, miért ne tehetne volna meg ugyanezt a Forgószél kisasszonnyal, aki mégis csak mulatságosabb dolgokat végez, mint Fifi és többi kortársai. S ezonkívül számításba kell venni azt is, hogy a Vigszínházban a darabnak nem volt más hibája, mint legfeljebb az, hogy nem volt új, de az előadás, mely hasonlítos a szerelemhez; mindent pótol, de azt nem pótolja semmi, az énekessé tett bohózatnak sok hibáját elfőlte.

Azonban nem így történt ez az aradi színházban. Itt untuk a darabot, bár neveltünk mellette. Vagyis hiányzott az, ami pótolhatatlan. Egyes szereplők kiváltak a sablonból, ez azonban csak kirívóbbá tette az előadás vontatottságát, s így a darab unalmaságait is. Rózsa Lili, aki efajta szerepekben brillírozni szokott, megtette a kötelességét, *Békés, Bónis, Marikály* és *Sarkadi* lelkiismeretesen működtek a humor érdekében s az előadás mégis üres volt. Rózsa Lili rendkívül tetszett mint pantailos, gentleman, igazi forgószél kisasszony volt, magához vevén minden sikket és fürgeséget, melyet a szerepe nyújtott. Békés Gyula ma is hatott avval a modorral, mely őt vigjátékokban rokonszenvenessé teszi, Sarkadi sok eredetiséget hozott színpadra, szívesen fogadott truckókat készített, jóval többet és jobbat, mint mennyi szerepében foglaltatik. A többi szereplők és különösen a rendezés azonban nem lendített az előadáson, az előbbieket faradtan mozogtak a színpadon, az utóbbi pedig semmi ötlettel nem sietett a darab segítségére. Így történt aztán, hogy az új vaudeville helyett a régi bohózatot láttuk.

A zeneszámokat, melyek szecessziósak nagyon, de rosszak, a zenekar agyoncsapta, olyan erővel játszott, mintha fátylós-menethez muzsikált volna.

(a.)

* **Uj Jókai-darab.** Az idei színházi évadnak egy új Jókai-darab lesz az érdekessége. A komikus ironiának egyik legnépszerűbb regényét, *Az új földesurat*, dramatiszálta Kövesi Albert, aki már több darabjával aratott nagy sikert s a darabot a napokban adta át olvasás végett Jókai Mórnak. Az új Jókai-darab a budapesti Nemzeti Színház műsorára van szánva.

Az aradi gazdasági-egyesület az önálló vámterület mellett.

(Igazgatósági ülés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 3.

Az Aradmegyei Gazdasági Egyesület ma igazgatósági ülést tartott, melynek kiemelkedő tárgya volt az önálló vámterület melletti állásfoglalás. Az ügy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület átiratának apropójából került napirendre. Az Országos felszólította az egyesületet, hogy az új vámtarifa és kereskedelmi szerződésekre nézve csatlakozzék az általa elfoglalt ismeretes álláspontához.

A mai igazgatósági ülés, a kérdést tárgyalván, kifejezést adott annak, hogy a Széll-féle kiegyezés kötéssék meg, de amíg lejár, tétessék meg az előkészület az önálló vámterület behozatalára, olyan formán, hogy az minden zökkenés nélkül foglalhassa el a közös vámterület helyét. Az Országos átirata is érinti az önálló vámterület dolgot, de nem tartja annak behozatalát feltétlenül szükségesnek, mint ma az Aradmegyei Gazdasági Egyesület.

A határozattá emelt javaslatot *Vásárhelyi* László elnök védte, míg ellene csak néhány hang hallatszott.

E mellett hosszasan foglalkoztak a gazdasági és a házi ipari tanfolyamok tervezésével. Elhatározták, hogy gazdasági tanfolyamot létesítsenek Gödöllőn, Ujszentannán, Erdőhegyen, Szemlakon, házi iparit: Kisperegen,

Megyeseháznál (kukorica csuhé fonásra), Nagykamaráson, Almáskamaráson (csak sepső készítésre), Szemlakon, Zimándközön, Zimándujfalun (kosárfonás), Gurahoncon (lafaragásra). A megye tizenhat községében összesen hatvannégy népies gazdasági előadást rendeznek a télen.

Örömmel vették tudomásul, hogy a földmivvelésügyi miniszter tizezer korona segélyt ad az egyesületnek, hogy területén a háziiparral foglalkozó munkásoktól a fogyasztásban is kereset háziipari cikket rendeljen meg, azokat raktározza el, s az értékesítésig biztosítsa. Az egyesület kimondta, hogy erre hajlandó, s azon községekben, hol eddig tanfolyamokat tartott, most előmunkási állásokat szervezve, a munkásoknak anyagot adna.

A földmivvelésügyi miniszter felhívására elhatározták továbbá, hogy a len- és kendertermesztés és feldolgozásban a kisgazdákat támogatják. Aztató telepeket létesítsenek, melyek első befektetésének nyolcvan százalékát a földmivvelésügyi kormány fedezi.

Kilátásba helyezte a földmivvelésügyi miniszter, hogy a tejszövetkezeteket anyagi támogatásban részesíti. Ezt tudomásul vették.

Elhatározták, hogy *Zselénski* Róbert gróf egyesületi elnököt valóságos belső titkos tanácsossá történt kinevezése alkalmából üdvözlők. Jegyzőkönyvileg fejezte ki az ülés sajnálkozását *Darányi* Ignácnak a miniszteri székéből történt távozása felett.

Ifj. *Kintzig* János az alelnöki állásról lemondott. Sajnálattal tudomásul vették *Winkler* János lemondott segédtitkár helyét *Fodor* Jenővel a magyar-óvári gazdasági akadémia végzett, növendékével töltötték be. A Magyar Gazdák Szövetkezetébe végrehajtó bizottsági tagokul újlag kiküldték ifj. *Kintzig* Jánost, *Kokas* József alelnököt és *Lachne* Hugó igazgatót.

Böhm Adolf bünei.

(A sikkasztó a főtárgyalás előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 3.

Idősszerűnek tartjuk most, Böhm Adolf bűnügyének tárgyalása előtt, röviden elősorolni mindazon bűncselekményeket, melyek miatt az aradi törvényszék vádtanácsa vád alá helyezte az *Aradi Ipar és Népbank* volt igazgatóját és az intézet volt titkárát, *Konschitzky* Józsefet.

Az ügyészség voltaképpen két vádiratot adott ki Böhm és *Konschitzky* ellen. A második vádiratnak az a története, hogy a nagyváradai főügyész elrendelte a vádirat benyújtását oly bűncselekményekre is, melyekre nézve az első vádiratban az aradi ügyészség a vádat el ejtette.

Az első vádirat nyolc pontban foglalja össze Böhm Adolf bűnlajstromát, a melyet a következőkben ismertetünk:

Első vádpont. A vád: csalással eszmei halmazatban álló okirathamisítás, a mit Böhm által követett el, hogy egy hamis pénztári utalvány segítségével ezer koronát vett fel *Weisz* Sándor terhére s hogy ezt elpalástolja. „*Weisz* Sándor” cím alatt hamis folyó számlát nyitott.

Második vádpont. A vád ugyanolyan, mint az előbbi. Ebben a bűncselekményt úgy követte el, hogy „*Weisz* A. és társa” cím alatt hamis folyó számlát nyitott, ezen a folyó számlán értékpapírokat vett és eladott. Ennél a pontnál a saját céljaira nem fordított pénzt, hanem a kár a vett és eladott papírok évfolyam különbözete folytán állott elő. Vagyis Böhm spekulált és vesztett.

Harmadik vádpont. Böhm Adolf *Pollák* Gyula letétjéből elvett tizenhárom darab *Ipar és Népbank* részvényt, eladta és a befolyt pénzt megtarotta.

Negyedik vádpont. „*Kintzig* Géza” cím alatt hamis folyó számlát nyitott. Ezen is értékpapírokat vett és eladott. Azonkívül, hogy palas-

tolja a *Pollák* Gyula-féle sikkasztást, az előző pontban említett részvények eladásából befolyó összeget szintén ezen *Kintzig* Géza-féle hamis folyó számlán tüntette ki.

ötödik vádpont. Különféle letétekből 59 darab *Ipar és Népbank* részvényt adott el, ugy szintén egy aradmegyei takarékpénztári részvényt és a pénzt magának tartotta meg. Kitüntette ezen részvények értékét a már említett *Kintzig* Géza-féle hamis folyó számlára.

Az utóbbi három pontra nézve sikkasztással eszmei halmazatban álló magánokirathamisítás a vád.

Hatodik vádpont. Magyar Jenő cím alatt valódi folyószámla volt az intézetnél. Ez azonban fedezetlen lévén, nehogy annak fedezetlensége az igazgatóság előtt feltűnjék, Böhm úgy tüntette fel, mintha ez a számla három aradmegyei takarékpénztári részvénytől volna fedezve. A vád: magánokirathamisítás.

Hetedik vádpont. Ez a legnevezetesebb. A vádlottak Böhm és *Konschitzky* együttesen, mint tettes társak. A vád: sikkasztás és magánokirathamisítás, mert huszonöt darab aradcsanádi vasúti részvényt Böhm eladott és a pénzből *Konschitzky* adósságait fizette ki. A palástolás úgy történt, hogy „*Kasza*-utca 4. számú ház” cím alatt hamis folyószámlát nyitottak és a pénzt, mely a részvényekből befolyt, a házra betáblázott adósságként tüntették fel.

Nyolcadik vádpont. Itt is Böhm és *Konschitzky* együtt vannak magánokirathamisítással vádolva. Három éven keresztül úgy hamisították meg a mérleget, hogy nagyobb intézeti jövedelmet tüntettek fel, miért is a részvényesek nagyobb osztalékokat kaptak.

A második vádirat egyetlen vádpontja Böhm és *Konschitzky* ellen irányul magánokirathamisítás és hivatali csalás miatt, mert a vádlottak némi esztendőn keresztül a behajthatatlan váltók összegét a mérlegben vagyonszerűen tüntették fel, az intézet ennek folytán nagyobb nyereséget mutatott fel és nagyobb lett természetesen az osztalék is.

Érdekes, hogy a csütörtökön kezdődő főtárgyalásra már csaknem minden jegy elfogyott. Az első napon piros, másodikon fehér színű belépőjegyek érvényesek. A fehér színű jegyeket Böhm egy hírneves kollegája, *Krivány* János írta.

HIREK.

Az arad-gáji omnibusz.

— Új közlekedési vállalat. —

Arad, november 3.

Arad egy új fajtájú közlekedési alkalmasággal szaporodik meg, amely nem új ugyan, de itt jeleleg nincs. Legközelebb megindul Aradon az omnibusz, mely Gáj külváros és Arad központja között fogja a forgalmat közvetíteni. Mikor ezt a vállalkozást újságnak nevezzük, figyelmen kívül hagyjuk a létező magáncélú szállodai omnibuszt.

Az új járműre ma adta meg a kapitányi hivatal az engedélyt, melyet kocsi- és lóvizsgálat előzött meg. Ezen résztettek: *Sarlot* Domokos főkapitány, *Ludig* István dr. ügyvéd mint a tulajdonos képviselője, *Masztig* Emil rendőrhadnagy, *Erdős* Ignác és *Egry* Gyula állatorvosok.

Az omnibusz tulajdonosa *Piti* Mihály gáji lakos. A jármű egyik végállomása Gájban, a *Neuman* gyár előtt van, a másik a *Szabadságtéren*. Az utirány a következő: pécska-ut, temető fasor, *Kossuth* utca, *Bitthyányi*-utca, *Weitzer* János-utca, *Szabadság*-ter. Az engedélyt a főkapitány azzal adta meg, hogy az omnibusz delelőtt és délután köteles két-két fordú-

latot tenni a végállomások között. Ezen kívül a tulajdonos, ha érdemes, többször is járathatja omnibuszát.

A járműben tíz ember fér el. Viteldijak: személyenként 20 fillér, gyermekek négy és tizenkét év között ennek felét fizetik.

Az omnibusz e hó 15-én kezdi meg a rendszeres közlekedését.

— **Az adófizetés és az ex-lex alkonya.** Ugyancsak meglátszik, hogy vége felé közeledik az ex-lex. A közönség most már erősen kezdi fizetni az adót, nehogy azután tulságosan rászakadjon a hátralék. Aradváros főpénztárába hétfőn *hatezer korona* állami adó folyt be. Más hónapok első napján összehasonlíthatatlanul kevesebbet fizettek be. Így az ex-lex folyamán a legerősebb napra nem jut több *ötszáz koronánál*, meg volt olyan elseje is, amikor csupán *hatvan koronát* vett be a pénztár.

— **Aradmegye őszi közgyűlése.** Holnap, szerdán reggel 9 órakor kezdődik Aradmegye törvényhatóságának *őszi közgyűlése*, amely előreláthatólag két, esetleg három napig is el fog tartani. Érdekesé teszi a közgyűlést a szolgabíró és ünnök választás, továbbá a nemzeti kivánalmakra vonatkozó átiratok tárgyalása és ennek kapcsán az a nagy vihar, melyet állítólag a románok készülnek rendezni. — Ugyancsak holnap délelőtt lesz az aradmegyei *jegyzői nyugdíjintézet* közgyűlése, melyen a folyó ügyeket intézik el.

— **A polgármester a fővárosban.** *Institúris* Kálmán polgármester Budapestre utazott, honnan csütörtökre tér vissza.

— **Vilmos császár — a német népert.** Berlinből táviratozzák, hogy azon a banketten, melyet Koch birodalmi bankelnök tiszteletére rendeztek, Bülow gróf birodalmi kancellár hivatkozott Vilmos császárnak egy nyilatkozatára, mely így hangzik:

— *En és ficim a német népe vagyunk!*

Ezt a nyilatkozatot válasznak tekintik azon kalandos hírre, mintha Vilmos császár második fia, *Eitel Frigyes* herceg bizonyos mélyzattal magyarául tanulna.

— **Kossuth Ferenc a szociálisták ellen.** Budapesten ma este az egyetemi hallgatók tüntetést rendeztek, melyen a függetlenségi pártot ünnepelték, a körülbelül tízezer főre tehető körmenetben szociálisták is szép számmal vettek részt, akik, mikor az ifjuság a Himnuszt és a Szózatot énekelte, a Marseillaise-t énekeltek el. A menet a függetlenségi pártkör elé vonult, a hol *Hoffmann Ottó* beszédet mondott, Kossuth Ferenc felett erre és kijelentette, hogy a párt tudni fogja mindenkor a kötelességét. Ami a szociálistákat illeti, kijelenti, hogy *Magyarországon csak annak lehet joga, akinek itten a hazája, akinek nincs hazája, annak nincs joga.* (Pfüj, abcug kiáltások a szociálisták részéről) Akik nem kívánnak hazát ismerni, folytatta Kossuth emelkedett hangon, ne kívánjanak jogot sem, aki Magyarországon véradót fizet, csak annak legyen joga is. Beszéltek még *Barabás* és *Lengyel Zoltán* is. A tüntetők rendben oszlottak szét.

— **A város jövedelme a vásárból.** Az idei őszi vásár meglepően nagy volt, ilyenformán a városnak is bőven jövedelmezett. Kövezetvám és helypénz révén *7633 korona 10 fillér* folyt be a városi pénztárba.

— **Házasság.** *Seltmann* Mihály ma kötött házasságot az aradi anyakönyvi hivatalban *Mihájlovics* Jelena kisasszonnyal, *Mihájlovics* János marázói leányával. Tanúk voltak: *Lócs* Rezső városi tanácsnok és *Mihájlovics* György.

— **Küldöttség a hegyaljai motoros érdekében.** Ma délelőtt a hegyaljai motoros vasút érdekelteinek egy küldöttsége tiszteleggett *Urban* Iván főispánnál, *Dánoki-Nagy* Lajos dr. alispán és *Schill* József főjegyzőnél, továbbá *Papp* I. János gör. kel. román püspöknél. A küldöttség szónoka *Páris* Lajos dr. ügyvéd mindenütt előadta, hogy a várva-várt új közlekedési eszköznek mily nagy jelentősége van és kérte a megye vezetőit és a püspököt, hogy az ügyet tőlük telhetőleg pártfogolják. A vármegyén azt a választ nyerték, hogy a községek hozzájárulásukat saját autonómiájukban, önként határozzák el, ezt az autonómiát csorbítani nem akarják, fenntartják azonban a törvényhatóságok azt a jogát, hogy a községek határozatait annak idején *törvény szerint felülbírálja*.

— **Oláh prédikáció katonai eskütételnél.** Marosvásárhelyről táviratozzák, hogy ott a helyőrség összes ujoncainak ma volt az ünnepélyes eskütétele. Ezt istentisztelet előzte meg, melyen a közösökön kívül a honvédgyalogosok és honvédhuszárok is jelen voltak. Kinos megütözést keltett, hogy az istentiszteleten a *pap oláhul prédikált*.

— **Mommsen temetése.** Egy berlini távirat a következőket jelenti: Az egész országban végtelen szomorúságot okozott *Mommsen* Tivadar hirtelen halála. Az elhunyt özvegyéhez halomszámra érkeznek a részvét nyilváníások. A legtöbb városból igen sokan utaznak Charlottenburgba, hol a tudós ravatala fel van állítva. Kora reggeltől késő estig óriási néptömeg, mindenki látni akarja a világhírű archeologus és történetíró tetemét. Egy újabb távirat jelenti, hogy *Vilmos* császár megígérte az özvegynek, hogyha a közbejött dolgok nem fogják akadályozni, a császárnéval együtt meg fog jelenni a temetésen. Ellenben pedig képviseltetni fogja az uralkodó házat.

— **Ijedelem a Központi szállóban.** Ma este fél 10 órakor az a hír terjedt el, hogy a Központi szálló pincéjében tűz ütött ki. A hirt megerősítette a tűzoltók gyors kivonulása, a kik a jelzett helyen három kocsival megjelentek. A Salacz-utcai oldalon lévő pinceablakokból nagy füst tödult ki. A tűzoltók azonnal behatoltak a pincébe. Tűzet azonban ők sem láttak. A kinyitott ajtón és ablakokon rögtön kinyomult a füst s a tűzoltók hozzáfogtak a vizsgálata megejtéséhez. Meglepődve tapasztalták, hogy a villamos vezeték, mely egy oldalpincében van elhelyezve, idézte elő a nagy füstöt. Ugyanis a central-vezeték magábfoglaló transzforátor gyuladt meg, s ha idejében nem vették volna észre a tüzet, a pincében felhalmozott különféle anyagok könnyen lángra lobbantak volna. A mai riadalmat a villamos vezetéknek kellő ellenőrzésének hiánya okozta, ezen pedig segíthetne a villamvilágítási társulat. A tűzoltók a vizsgálat befejeje után elvonták s a kíváncsiak tömege is hamar szétoszlott.

— **Csödbbejutott aranybánya.** A dévai kir. törvényszék érdekes csödbhirdetést tesz közzé. A csödböt egy aranybánya-vállalat ellen rendezte el, a melynek a teljes címe: „The Magyar Gold Mining Co Limited, Fericsel Tekerő Magura Serbánya Porkura bánya társulatok”. A tömeggondnoka dr. *Pataky* Dániel szászvárosi ügyvéd; a követelések bejelentésének határideje: december 29.

— **Elpusztult város.** Egy londoni távirat jelenti: Perzsiának egyik nagy városát, *Turfsiet* ma egy hirtelenül jött földrengés teljesen elpusztította. A helység felette népes, gyáripara, mely a szőnyeg és vászon készítésre szorított, igen virágzó, a többi iparág e mellett valóságos pang. A városnak a smyrna szőnyegekkel óriási kivitele van s így annál inkább megdöbben-

tő a hír, hogy egy ilyen élénk és gazdag várost pusztított el a földrengés. A lakókat az óriási lökés munkaközben érte, ez ideig *353 holttestet húztak ki a romok közül*. Igen sok ember tűnt el nyomtalanul. A néptelen utcákon, romhalmazok közepette jajveszékelve menekülnek a lakók. A városnak összes szőnyeggyára és bazárja, melyeknek száma meghaladja a 180-at, — mind elpusztult. E földrengést kapcsolatba hozták sokan a szokatlan jelenséggel, mely Franciaországban a napokban oly nagy zavart hozott a távirástan és telefonozásban.

— **Öngyilkosság az ó-temetőben.** Az ó-temetőben ma *felakasztva* találtak egy husz év körüli szolgáló formájú fiatal embert. Egy bozót közepén álló fatörzsre akasztotta fel magát, s hogy a kötél hurokra könnyez összehúzódjék, *fatörzsre* kents be. A nála talált munkakönyv szerint *Vas* Károlynak hívják az öngyilkost.

— **Gyakornoki kinevezés.** A makói m. kir. pénzügyigazgatóság *Kiss* Lajos főgymnasiumot végzett makói lakost a makói m. kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

— **Egy urileány tűzhalála.** Van valami tragikus és mélyen megindító abban a szerencsétlenségben, amely életétől fosztott meg egy kassai fiatal urileány, *Ardényi* Lenkét. Hosszas betegség gyötörte s az élet terhétől szabadulni óhajtván, a legrémesebb utat: a tűzhalált választotta. *Ardényi* Lenke a tartós és gyógyíthatatlan betegsége felett való elkeseredésében felgyújtotta a ruháit s így akarta elemészteni magát. A halál, a melyet úgy óhajtott, azonban nem következett be rögtön. Közel egy hétig vívódott a legborzasztóbb kínok között, s csak úgy jutott el az örök nyugalom pillanathoz. Tegnap halt meg a kórházban s ma délelőtt vitték fiatal lányokat megillető világoskék gyász-kocsiban a temetőbe.

— **Vérengző katonák.** Nagy ribillió történt a mára virado éjjelen egyik aradi mulatóhelyen. *Krabér* András és *Linter* Antal bakák összeverekedtek egy civil társasággal. Megjelent ott *Molnár* Mihály rendőr izedes, aki nem volt szolgálásban, s csupán a civilek személyazonosságát igazolta. Mikor a rendőr távozott, az utcán egyik katona *orozva megszúrta, s karján másfél centiméter mély sebet ejtett*. A baka erre futásnak eredt, de felbukott, s oly szerencsétlenül, hogy *agyrázkódást szenvedett*. A földön hevert, midőn egy szakaszvezető rátalált s kocsin a kórnázba vitte. A rendőrség az ügyet áttette a katonai ténparancsnoksághoz.

— **Izgalom a Sina-utcában.** *Sarkadi* Mihály 69 éves fűskuti napszámos a Sina-utcában számolta a pénzt s egy tizkoronást leejtett. Ezt meglátta *Mester* András aradi napszámos, odaugrott, felkapta a pénzt és elszaladt vele. A meglopott öreg ember utána futott, de nem volt elég gyors a lába. A tolvaj el is menekült volna, ha *Beke* Mihály rendőr el nem fogja. Felvitte *Mestert* a városházára, hol a tolvaj semmit sem akart tudni a pénzről. Azt állította, hogy *Sarkadi* gyanúsítása elől futott meg. Nem hittek azonban neki, hanem megmotozták s megkerült a tizkoronás. Erre azután beismerete tettét.

— **Megmárt kerületi biztos.** *Decsinik* Deme-ter aradi kerületi biztos ma a Miklós utca 25. számú ház udvarán egy kutya megmarta. A gyanus állatot elfogták és megfigyelés alá vették.

— **Merénylet Makkal Zsigmond ellen.** Backamadarasról írják, hogy *Makkai* Zsigmond képviselő ellen egyik haragosa merényletet követett el, amelynek majdnem végzetes következménye volt. A képviselő a pincéjében dolgozott, a mikor odajött *Kóczi* Márton földmű-

ves s reálolt a pisztolyából. A golyó azonban megakadt a képviselő óráján. A merénylőt tartóztatták.

— Mikor kezdődik a tél? A *Meteor* című id. járás jósólap az idei tél beállításának idejéről is szól. Azt mondja, hogy a fagyos idők november 9 és 10 körül veszik kezdetüket. Igen valószínű, hogy 12 től fogva szeles és viharos lesz az időjárás s ez állapot 25-ig is eltarthat, amikor vagy eső, vagy hó lesz. Szól még az időjárás a decemberben bekövetkező téli napokról s úgy vélekedik, hogy az erős tél némi változatokkal, december 9-én áll be. A legnagyobb hidegek december 18—25 között körül jelentkeznek, ami azt jelenti, hogy a karácsonyi ünnepek erősen hideg időjárás mellett folynak le.

— Két lopás egy fogásra. *Fábián* László nyug. főispán inasától, *Muntyán* Vincétől egy korcsmában mulatás közben *Valentir* János ellopta az óráját. A rendőrség megtalálta az órát a tolvajnál, kinek lakásán egy csomó porcellán edényt is fedezett föl, melyet a tolvaj *Himler* Herman edényestől lopott a vásáron.

— Véres sorozás. *Varsóból* jelentik magán-táviratok, hogy ott szombaton az ujoncozás alkalmával véres összeütközés volt a zsidók és a csendőrök közt. Otszáz zsidó ellenszegült annak, hogy szombaton ujoncozzanak köztük. A csendőrök a zsendülőkre löttek. Mind a két részen sokan sebesültek meg. Negyven súlyosan sebesültet vittek a kórházakba; utközben többen meghaltak. A zsendülők legnagyobb részét elfogták, aztán szuronyok között folytatták az ujoncozást.

— Zátonyra jutott hajó. Egy londoni távirat jelenti, hogy Lisszabon közelében az Argó brémai gőzhajó-társaságnak *Duisburg* nevű gőzöse zátonyra jutott. Óriási köd buzdott mindenfelé a tenger színe felett, s a hajó, dacára villamos ivlámpa-világításának, irányt tévesztett. Egyszerre hatalmas roppanásra ébredtek fel a hajón lévők s nagy zavar keletkezett. Erre a hajóskapitány, ki a szerencsétlenségről gyorsan tudomást szerzett, megadta a vészjelét, mire a kikötőből több gőzös segítségül sietett. A gyors intézkedésnek köszönhető, hogy az utasokat és a szállítmányok egy részét megmenteni tudták.

— Osztályorsjogok iránt érdeklődőket különösen figyelmeztetjük a Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság mai hirdetésére.

— Harmadik éve, hogy megalakult Porter Vilmos Nagy Áruháza Aradon a Szabadságtéren. A sok cikk közül, melyet programmba vett, utylátzik a cipőre helyezi a fősúlyt. S tényleg az áruház cipőraktára napról napra nőtt igaz öröme a Porter-cég számos jóbarátainak, akik a vállalat fejlődését rokonszenvenvel kísérik. A cipőkészlet ma már oly tökéletes, hogy a legelegánsabb uri közönséget kielégítheti. Az őszi és téli szezon alkalmával tehát az elegáns uri közönséghez fordul Porter, hogy sziveskednek a cipőújdonosságokat megtekinteni. Nincs oly üzlet ma Aradon, ahol ennél finomabb, tökéletesebb szabású lábbelik kaphatók volna. Az áruk pedig határozottan versenyen kivülieknek mondhatók. Az uri közönség tehát jól teszi, ha Portert felkeresi, tájékozást és meggyőződést szerzve magának arról, hogy az áruház méltóan sorakozik a legmegbízhatóbb és legtökéletesebb cipőbevásárlási források mellett. A fényképekvezmény is érvényben van még.

— **Dentollin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Welsznai, Aradon.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Felhívjuk** olvasóink figyelmét Gaedicke A. Budapest ismert és legnagyobb szerencsegyűjtőjének mai hirdetésére. — E cég szerencseje-máris közmondásossá vált, úgy, hogy mindenki csak a szerencsés Gaedickénél akar vásárolni. Nem mulik el tényleg húzás a nélkül, hogy e cég egy vagy több dínyereményt fel ne tudna mutatni.

Magyargyalázó képviselő.

(Pavlovics dr. ügye a Kurian.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 3.

Közfelháberodást keltett tavaly *Pavlovics* Lyubomir dr. orsz. képviselő, törökbecsei orvosnak az a ténykedése, hogy a nagykikindai pályaudvaron a Hymnuszt és Szózatot éneklő gyerekek közé rontott s néhánynak a fülét megráncigálta. Ez ügy akkor nagy recenzust keltett, úgy hogy még a parlamentben is szóvá tették.

Mintegy ötven máv. alkalmazott, nyolc-tíz éves fia éppen vakációzni indult a szegedi vasuti internátusból s a nagykikindai pályaudvarban kiszálltak, a hol hazafias dalokat énekeltek.

Az ellenkező irányba haladó vonaton volt *Pavlovics* Lyubomir törökbecsei képviselő, a kinek szerb fülét, úgy látszik, sértették a hazafias nóták. A képviselő leszállott a vonatról és az éneklő gyerekek felé haladt.

— Nem tudtok szerb dalt énekelni? — kiáltott feljűk, s úgy megráncigálta néhány gyermek fülét, hogy egyikök-másika nyolc napon tul gyógyult csak ki az ökle által ejtett sebből.

Midőn azonban a fiuk kiáltására a vasutasok odaérkeztek, *Pavlovics* képviselő felszállt az induló vonatra, úgy hogy csak Szegeden lehetett személyazonosságát megállapítani.

A képviselő brutális fellépése által különösen ifju *Pósa* Mátyás és *Hirsch* János szenvedtek, kiknek szülői feljelentést tettek a magyargyalázó képviselő ellen.

A nagykikindai ügyészség a magyar nemzet elleni izgatás vétségét látta fennforogni s ezért ily címen emelt vádat a képviselő ellen. A törvényszék azonban nem látta bebizonyítottak ezt s így könnyű testi sértés miatt került a vádlottak padjára *Pavlovics*. A nagykikindai járásbírószág azonban aravaló tekintettel, hogy a sértett gyermekek a testi sértést igazolni orvosi bizonyítvánnyal nem tudták, tanuk pedig a jelenetnél nem voltak, csupán *tetteleges becsületsértést* állapított meg s ezért *Pavlovics* képviselőt 2000 korona pénzbüntetésre ítélte. A bíróság súlyosító körülménynek vette azt, hogy a bántalmazás a magyar nemzetet gyalázta meg, mivel a gyermekek a magyar Hymnuszt énekeltek.

A törvényszék 1000 koronára szállította le a pénzbüntetést.

A kuria ma tárgyalta a védő *Tetelleni* Armin dr. semmisségi panaszát *Szent-Imrey* Jenő előadásában. A védő az ítélet megváltoztatását kérte, mert büntetendő cselekmény nem fogott fenn. *Katona* Béla koronaügyész helyettes meghallgatása után a kuria helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

SPORT.

+ Az Aradi Torna egyesület választmánya f. hó 4-én d. u. 6 órakor a lyceumi tornacsarnokban folytatólagos ülést tart, melyre a választmány t. tagjai ezennel meghívotnak. Fontos tárgyak lévén napirenden, a választmányi tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri az elnökség.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A sorrend. —

Sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1903. évi november hó 11. én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydara-boknak:

1. A polgármester október havi jelentése. 2. U. az. jelentése a városi elemi és polgári leányis-

kolák részére a magy. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter által utalványozott állami segély felvétele és a városi pénztárba beszállítására vonatkozólag. A tanács jelentése a Szt. László király-utca viágítása tárgyában.

NAPIREND.

November 4. Szerda. Róm. kath. naptár: Károly. — Protestáns naptár: Károly. — Görög-keleti naptár (október 22.): Abere. — A nap kél 6 óra 34 perckor, ayugazik 4 óra 20 perckor.

Közlöny-könyvtár. Nyitva van hetfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: Árkelye-muzeum helyisége mellett álestorem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra rövidt táviratol szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, nyugaton csapadék.

November 4. Az aradvármegyei községi- és körjegyzők egylete és nyugdíjintézetének választmányi ülése délelőtt 11 órakor, közgyűlése délután 2 órakor (Megyeház.) — Aradmegye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor. — Az aradi tornaegyesület választmányi ülése este 6 órakor (Lyceumi tornacsarnok.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, november 3.

Tartós jó időjárásunkat gazdáink előnyösen használták fel és néhány nap mulva mezei munkájukkal el is készülnek.

A gabonavásár élnksége elámulja, hogy az áruk megszilárdultak és gazdáink igyekeznek a jó alkalmat megragadni.

Esőre áll az idő és az enyhe időjárás az áruk csökkenését könnyen előidézhethi.

Mintegy 2500 mm. buza és 500 mm. tengeri jól tartott áron keit el.

Mai gabona-árak: Az áruk, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.10—30.

Buza közép uj 6.80—6.90.

Tengeri uj 4.20—4.30

Rozs uj névleges jegyzés 5.40—5.50.

Arpa uj névleges jegyzés 4.80—4.90.

Zab uj névleges jegyzés 4.80—5.00.

Irányzat kellemes.

— **A dohánybeváltás.** Az idei dohánybeváltás Aradon december 14. én kezdődik és február 25. én ér véget, tehát 73 napig tart. Békés-Csabán és Battonyán január 4. én kezdik meg a beváltást és február 29. én fejezik be.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 3.

Értéktőzsde. Puzakinálát mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Kedvező irányzat mellett 22.000 métermázsza került forgalomba. 2 $\frac{1}{2}$ fillérrel drágább áron. Egyéb gabonának kedvezők. Időjárás szép.

Értéktőzsde. Berlin $\frac{1}{2}$ magasabb, Páris 5 olcsóbb.

Zárás 12 órakor:

Buza 1904. áprilisra 7.77—7.78

Rozs 1904. áprilisra 6.67—6.68

Zab 1904. áprilisra 5.56—5.57

Tengeri 1904. áprilisra 5.32—5.33

Rapce 1804. augusztusra 11.80—11.90

Zárás 6 órakor:

Buza 1904. áprilisra 7.79—7.80

Rozs 1904. áprilisra 6.69—6.70

Zab 1904. áprilisra 5.56—5.57

Tengeri 1904. áprilisra 5.30—5.31

Rapce 1904. augusztusra 11.80—11.90

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

F. Gy. Pankota. Azt a névsort csak a vendéglősök országos egyesületének elnökségétől szerezheti be Budapesten. Ott valószínűleg meg lesz az ausztriai vendéglősök és borkereskedők jegyzéke is. A magyarországiaké mindenestre.

Vidéki előfizető. Alkalmilag átolvassuk s ugyanitt megüzenjük a választ.

Aradi polgári takarékpénztár részvénytársaság.

Az Aradi polgári takarékpénztár 1903. november hó 1 én kir. közjegyző és az intézeti felügyelő bizottság jelenlétében megtartott sorsolása alkalmával a következő számok huzattak ki:

5⁰/₀-os díj nélküli záloglevelek:

100 frtos (200 korona) 31 darab:
szám: 94, 98, 120, 202, 223, 224, 232, 348, 354, 365, 401, 536, 561, 562, 563, 590, 617, 619, 639, 663, 674, 772, 838, 839, 879, 892, 893, 942, 1226, 1227, 1228.

500 frtos (1000 korona) 2 darab:
szám: 393, 471.

1000 frtos (2000 korona) 2 darab:
szám: 115, 998.

5000 frtos (10000 korona) 1 darab:
szám: 9.

5⁰/₀-os díjas záloglevelek:

100 frtos (200 korona) 11 darab:
szám: 384, 385, 386, 394, 395, 422, 441, 442, 443, 566, 596

500 frtos (1000 korona) 8 darab:
szám: 129, 132, 133, 175, 184, 186, 192, 260.

1000 frtos (2000 korona) 12 darab:
szám: 1, 372, 373, 414, 415, 416, 417, 418, 431, 432, 433, 517.

5¹/₂⁰/₀-os záloglevelek:

100 frtos (200 korona) 143 darab:
szám: 4, 5, 6, 8, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 38, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 49, 50, 55, 56, 59, 60, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 96, 99, 100, 101, 103, 105, 106, 107, 108, 110, 112, 113, 114, 115, 117, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 130, 131, 133, 134, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 146, 148, 149, 150, 151, 152, 154, 157, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 166, 170, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 187, 189, 193, 194, 196, 197, 198, 203, 206, 207, 211, 214, 216, 217, 218, 219, 221, 222, 223, 225, 226, 227, 230, 231, 232, 233.

500 frtos (1000 korona) 19 darab:
szám: 4, 6, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 17, 19, 26, 27, 31, 34, 36, 38, 40, 43, 49.

1000 frtos (2000 korona) 56 darab:
szám: 18, 20, 36, 41, 45, 70, 72, 76, 80, 82, 86, 87, 122, 123, 124, 150, 151, 156, 157, 165, 166, 168, 172, 173, 178, 179, 181, 182, 183, 196, 197, 198, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 212, 214, 215, 216, 220, 227, 229, 247, 249, 256, 275, 276, 277, 340, 343, 344, 345.

A kisorsolt záloglevelek összege K. 216000.—

Ezen kisorsolt záloglevelek 1904. május hó 1-től kezdve a zálogleveleknek szelvényeivel együtt való visszaszolgáltatása ellenében teljes névértékben, a díjas záloglevelek pedig 10% nyeresémmel beváltatnak:

Aradon: az intézet pénztáránál;

Budapesten: a Magyar leszámítoló és pénzváltó banknál;

Bécsben: az Angol-osztrák bank pénzváltó üzletében.

A korábbi huzások alkalmával kisorsolt czimletek közül ez ideig beváltásra nem kerültek:

5⁰/₀-os díjnélküli záloglevelek:

100 frtos (200 korona) szám: 9, 20, 308.

5⁰/₀-os díjas záloglevél:

100 frtos (200 korona) szám: 150, 197, 400, 401, 465, 519.

500 frtos (1000 korona) szám: 29, 153, 223.

5¹/₂⁰/₀-os záloglevelek:

100 frtos (200 korona) szám: 54, 143, 155, 156, 190, melyek a fent megjelölt fizetési helyek bármelyikén beváltatnak.

A kisorsolt s beváltásra nem került záloglevelek hat hóval az eredetesség után az igazgatóság által megállapított 4¹/₂%-nyi kamatlábon a záloglevél tulajdonos javára tovább kamatoztatnak.

Arad, 1903. november 1 én.

Az aradi polgári takarékpénztár igazgatósága.

CSARNOK.

Morán János.

— Ruthén történet. —

Irtá: Szépfaludi Ö. Ferenc.

(Vége.)

II.

Morán Jánost nem lehetett többé az eresz alatt látni. A pálinkával is felhagyott, hanem a gyűjtött pénzen annál takarosabban felruházkodott.

Mikor belenézett a tükörbe, úgy kívánta volna, hogy most látná meg őt Orenka, aztán most nézné meg mellette Csaszin Pétert. Hejh, de nem is menne többé vissza Csaszin Péterhez.

A gyümölcsösön keskeny ut vezet keresztül, a mint Gernyes felől érkezik az ember Vilkovicsékhoz a faluba.

Ezt az utat választotta Orenka, mikor az „emberével” elindult, hogy a nagyasszonyt, a ki fölnevelte, meg Iván urfit, ki mindig jó szívvel volt hozzá, meglátogassa.

Csaszin Péter nem vált be „jobb”-nak. Orenka visszagondolt nem egyszer a nagyasszonyra, meg arra a „másik ember”-re, a kit elhagyott.

Az rest volt, ivott is, de nem bántotta; ez ellene fordítja a munkabíró kezét, a helyet, hogy a föld ellen fordítaná, a földet turjá, azt a földet, melyet Vilkovicsné adott át neki a gernyesi határban, mivelné, gondolná.

... Lerongyolt már a ruhája is. Háttha a nagyasszony megkönyörül, ajtok még egyszer s egy kis segítséggel talpra állítja újra.

Már este járt az idő, mikor a gyümölcsös elé értek.

Csaszin Péter ment elől, utána a kis gömbölyű menyecske, kinek megsápasztotta arcát a gond.

A mint a keskeny utra értek, éppen a gyümölcsös előtt, észrevették, hogy Morán János ott a dől a nagy almafa tövében s részti rájuk a szemét, mintha sohasem látta volna azelőtt.

Orenkának úgy tetszett, mintha az a Morán János nem is az volna, a kit ő elhagyott. Hőfehér a gubája, patyolat az inge, az arca is simára van borotvélva s mintha az egész emberen nagy változás esett volna.

Orenka odapillantott hosszasan az almafa felé, éppen akkor, mikor Csaszin Péter visszafordult.

A tömzsi ember gyűrött veres képére mintha a féltékenység ördöge szállt volna, egyszerre még pirosabb lett.

Aztán egyet hátralepett, a fiatal asszonyt karon ragadta s oly erővel lódította maga elé, hogy arca bukott szegény s alig bírt hamarosan lábrakapni.

Morán János kezébe kapta fegyverét, arcához szoritotta, a ravaszát is felhuzta...

Valaki kirántotta kezéből a fegyvert, mintha a menykő vágta volna meg.

Morán János mérgesen fordult hátra.

Iván urfi állott előtte, ki épp a rétről tért vissza.

— Nem szarka az, János!

— Bántotta a feleségemet!

— Akatasztórára akarsz jutni, János?

— Lelőttem én a bosnyákokat is, még sem jutottam!

— Csakhogy a bosnyák kezében is volt puska, de a Csaszin Péterében nincs. Nem szégyeled magad.

— A magas, csontos ember lesütötte szemét s felsóhajtott:

— Elvesztett az üdvösségem!

— Nem így szerezheted vissza, Morán János!

III.

Vilkovicsné meghallgatta panaszát Csaszin Péternek, meg a menyecskének. Péter haragudott, hogy Orenka mindig sápitoz, sohajtoz, az asszony meg azt felelte: Ver, mindig csak ver, verje meg az Isten!

— Ide jösztek a csósz-házba, Morán János meg oda megy a helyetekre!

Iván urfi is azt mondta:

— Így lesz jól! — Aztán kiadta a paran-

csot Csaszin Péternek, hogy induljon rögtön Gernyesre és szállítsa ide a cók-mókját, mert már hónaptól Morán János kerül oda.

Elűznek innen, nagyott vétettem!

Morán János majd hogy sirva nem fakadt, mikor Csaszin Pétert a kis szekérre ültették, hogy menjen vissza Gernyesre. Onnan szállítják ide az ő boldogtalanságát.

Amint az udvarról kitette a lábát Csaszin Péter, nem volt Morán János rábirható, hogy kimenjen a gyümölcsösbe. Odaheveredett újra az eresz alá s várta, leste: hol láthatná azt az asszonyt, ki ellopta a boldogságát.

Iván urfi a puskát is elvette tőle. Ilyen ember kezébe nem való.

Sokáig várt, várt. Csaszin Péter már ott járhatott a gernyesi határban és Orenka még mindig nem volt látható.

— Elemészttem magamat. Hadd legyen az ő felesége egészen!

De amint felnézett, a tornác felől feléje közeledett a menyecske...

Morán János ki akart térni előle. Főlkelt s odáob huzódott. Orenka utána ment.

— János!

A magas ember egyszerre, mintha a földbe gyökerezett volna a lába, megállott.

— Uss agyon, a tied vagyok. Ne engedd, hogy a Csaszin Péteré legyek!

Morán János egy szót sem szólt, hanem úgy felkapta az asszonyt a földről, hogy a lába sem érte a földöt. Olébe kapta s úgy futott be a nagyasszonyhoz, meg Iván urfihoz és kitörő örömmel kiabálta: „Igazán az enyém, igazán?”

Iván urfi csak annyit felelt: „Hiszen a te feleséged”.

Nemzeti színház.

Bérlet 35. sz.

Páratlan.

Szerdán, 1903. évi november hó 4-én:

Forgószél kisasszony.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irták: Kratz és Stobitzer. Fordította: Beöthy László.

SZEMÉLYEK:

Paul Roland	Bónis Lajos.	Blanche, neje	Almásy Lola.
Aurélia, neje	Bácsné.	Serignan	Könyves J.
Lebardieu	Békés Gyula.	Dubois	Füredi J.
Claire, neje	Pajor Agnes.	Benoit, káplár	Simon Jenő.
Gaston, fiuk	Sarkadi A.	Charlotte	Gőz Aranka.
Lianne	Rózsa Lili.	Mili	Sailassy J.
Ravelin	Marházi M.	Egy ór	Juhai József.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

NYILTTÉR.*

Biztos állás!!!

Dr. Vaszkó György és Gilányi János Vezérkönyv az általános műveltség terjesztésére című munka az, melynek segítségével bárki, egyedül minden más könyv nélkül képes arra, hogy rövid idő alatt a polgári 4 osztályából **sikeresen** tehessen vizsgálatot. Mindazoknak tehát, kik a minősültséget elnyerni óhajtják, melyre a kvalifikációra való előrehaladásban szükségük van, vagy maguknak biztos jövőt kívánnak szerezni, ajánljuk azonnali megvételre a

„Vezérkönyvet,”

melynek segítségével biztosan célt érhetnek.

Kapható:

INGUSZ I. és FIA

könyvkiadóhivatalában Aradon,

Weitzer János-(Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

Ára 5 korona. — Vidékre bérmentve.

ARAD

megyében

eddig

9 főnyereményt

és

26 más nagyobb
nyereményt

fizettünk ki.

Bebizonyított tény, hogy a magyar királyi szab. osztály-sorsjáték utján igen sokan jutottak jóléthez, sőt gyakran nagy vagyonhoz is; miáltal a magyar osztálysorsjegyek általános kedveltségnek örvendenek. — Egyetlen más sorsjáték sem nyújt hasonlóan kedvező nyereségi esélyeket oly nagy összegű nyereményekkel, mint a magyar osztálysorsjáték.

A következő osztálysorsjáték hat osztályában 110.000 sorsjegyből 55.000 darabot, tehát a felét körülbelül

14¹/₂ millió korona készpénzzel sorsolják ki.

Főnyeremény esetleg egy millió korona, illetve: 600.000, 400.000, 200.000, 2 á 100.000, 90.000, 2 á 80.000, 70.000 stb. stb.

Első osztály huzásai már folyó hó 19. és 20-án.

Az első osztályu eredeti sorsjegyek ára: egész kor. 12.—, fél 6.—, negyed 3.— és nyolczad 1 K. 50 f. Sorsjegyeket postautalvány-összegek ellenében vagy utánvéttel küldünk. — Hivatalos nyeremény-jegyzékekkel pontosan szolgálunk. Játéktervet minden sorsjegy-küldeményhez mellékelünk.

NEMZETI PÉNZVÁLTÓ-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, Gizella-tér 1. U. 2. Sürgöny cím: „Nemzeti Pénzváltó Budapest”. 2555

Intézetünk

abban a helyzetben van, hogy bármily nagy nyereményt — még esedékesség előtt is — a legszigorubb titoktartás mellett, jutalékmentesen fizet ki és ügyfeleinek minden irányban a legmesszebbmenő biztonságot nyújtja.

A

legtöbb főnyereményt

nálunk

vásárolt sorsjegyeken nyerték.

Tekintse meg!

mielőtt ruha-
szükségletét
beszerezné

FRANK LEO

férfi-, fiu- és gyer-
mekruha áruházát

Andrássy-tér 9. sz., (az új minorita templommal szemben),

hol feltűnő olcsó árban dus választéku raktár áll a t. vevőközönség részére felhalmozva. — Áruházam készletéből bátor vagyok néhány cikket kiemelni:

Valódi székeley, vadász és gazdász kabátok

kizárólag csak

á r u h á z a m b a n
kaphatók.

Ezen kabátok saját műhelyemben **valódi székeley** vízmentes posztóból készülnek s ezen tulajdonságuknál fogva ugy a vadász-sport kedvelő, valamint a gazdász uraknál nélkülözhetetlen ruhadarab.

Szolid elv!**Külön mérték szerinti osztály!****Pontos kiszolgálás!**

A
XIII-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték
nyereményeinek sorozata.
110.000 sorsjegy 55.000 nyeremény.
Minden második sorsjegy nyer.
Legnagyobb nyeremény esetleg
1 millió korona.

A nyeremények készpénzben fizettek ki.	jutalom nyer. á	Korona.
1	✓	600000
1	✓	400000
1	✓	200000
2	✓	100000
1	✓	90000
2	✓	80000
1	✓	70000
2	✓	60000
1	✓	50000
1	✓	40000
5	✓	30000
3	✓	25000
8	✓	20000
8	✓	15000
36	✓	10000
67	✓	5000
3	✓	3000
437	✓	2000
803	✓	1000
1528	✓	500
140	✓	300
34450	✓	200
4850	✓	170
4850	✓	130
100	✓	100
4350	✓	80
3350	✓	40
55000	nyer. és jut. összegben	14.459.000

Felhívás

a XIII-ik

magy. kir. szab. Osztálysorsjátékhoz.

**Az I. Osztály huzása már
1903. évi november hó 19 és 20-án lesz.**

Az I. osztályu sorsjegyek ára:

egy egész	egy fél	egy negyed	egy nyolczad
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1 kor. 50 fill.

Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvét, vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényelmesebb és legolcsóbb a postautalványon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos játéktervet. A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a huzás után küldöm szét. Befizetési lapokat a pénzösszegek díjmentes átutalhatása céljából ingyen bocsátok ügyfeleimnek rendelkezésére.

Becsés megrendelését szíveskedjék mibamarább hozzám juttatni.

GAEDICKE A.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtője.
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

**Gaedicke szerencséje
óriási!**

A következő főnyereményeket fizetem ki eddigelé b. ügyfeleimnek:

600000	korona	62551.	sz.
400000	"	33464.	"
400000	"	11119.	"
400000	"	28916.	"
100000	"	42758.	"
100000	"	49878.	"
100000	"	87991.	"
70000	"	60912.	"
60000	"	17357.	"
60000	"	78863.	"
60000	"	82528.	"
60000	"	97263.	"
30000	"	6920.	"
30000	"	38191.	"
30000	"	90664.	"
25000	"	23481.	"
25000	"	30049.	"
25000	"	52235.	"
20000	"	14674.	"
20000	"	28950.	"
20000	"	33402.	"
20000	"	35862.	"
20000	"	44410.	"
20000	"	60781.	"
20000	"	78848.	"
20000	"	88974.	"

Gaedicke szerencséje

utólérhetetlen, mert egy gyűjtőde
sem mutathat fel ily óriási sikereket

PAGLIANO-SYRUP

Óvakodjunk utánzatoktól.

Csakis világoskék gyári jellel ellátott üveget kérjünk, amelyen PAGLIANO GIROLAMO tanár aláírása látható.

Sürgős figyelmeztetés!

Üzletünkben feltalálható legfinomabb s valódi

OROSZ-TEA

különként 10—36 kor.-ig

mellőzhetővé teszi, hogy ezen cikket Bécs, Trieszt, avagy Hamburgból szerezzük be; mint azt számos tea-fogyasztó háznál eszközlik.

Megrendelés előtt kérjük cégünknel próbát eszközölni.

Teljes tisztelettel

Vojtek és Weisz.

RUM

legfinomabb minőségekben s igen jutányos árak mellett.

Minden ősz haj

eredeti színét és ifjúkori szépségét visszanyeri a **Hajós-féle**

HAIJREGENERATOR

használata által;

nem festi a bőrt és a fehéreneműt nem piszkítja.

Egy üvegnek az ára 1 kor. 20 fill.

Szép, tartós feketére azonnal fest

minden haját a

Hajós-féle Hajfestő,

a szín le nem mosható. Ára 2 korona.

Gummi különlegesség (óvszer),

valódi amerikai speciálitás.

Egy eredeti légmentesen elzárt dobozban 6 darabban 2 korona.

Fenti készítmények kaphatók egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárban az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeháza szemből.

vértisztító- és edző-szer

1838-ik év óta biztos sikerrel használatban.

Készítője: PAGLIANO GIROLAMO egyetemi tanár

FLORENZ — Via Pandolfini — (Olaszország.)

799

Minden nagyobb gyógyszerárban kapható.

Ezen üzlet szolid és olcsó kiszolgálása révén általában ösmert!

Nem csoda,

hogy csodálkoznak a felett, hogyan vagyok képes **valódi fémjelzett tiszta arany ékszer** és finom pontos járatú órákat **oly rendkívül olcsón** árulni. Mint például:

Egy szépen díszített rem. nickel anker óra 2 frt. 30 kr

Egy nagyon finom vasuti nickel óra . . . 3 forintért.

Egy erős finom acél rem. óra . . . 3 frt. — kr.

Egy háromfedeles tuia rem óra . . . 5 frt. 50 kr.

Arany és ezüst női órák rendkívül olcsón.

Arany gyűrűk, pl 5 soros tiszta arany 15 kövel 4 frt. 60 kr.

Az ny láncokat csak az arany értékért és csekély fagon díj.

Ebresztő órák 1 frt 70, 1 frt 90 krjával.

Órákért és óralavításokért, a melyeket saját marom javítok, 3. évi jótéliást vállalom.

Zálogzéduia és törött vagy használt aranyért a legmagasabb árt fizetem

Tisztelettel:

Zinner Vilmos,

műorás és ékszerész Arad, Forray-utca 2/b.

2242

Vidéki megrendelések lekülsmerettel lesznek eszközölve.

Auerfény.

Magyar Gázizzófény Részvénytársaság

Welsbachi dr. Auer Károly szabadalma

Budapesten, VI., Váci-körút 3. sz.

A társaság gyártmányai:

Auer-féle szesz- (spiritusz) lámpák.
Auer-féle szab. izzótestek és Auer-lámpák gázvilágításhoz.

Gáz-, villany- és szesz (spiritusz) csillárok, falikarok, utcái lámpák, egyszerű és díszes kivitelben.

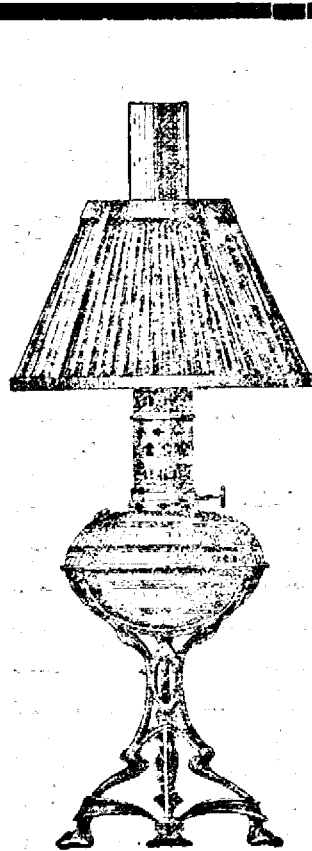
Spiritusz főző-, fűtő- és vízhevitő készülékek.

A szesz-világítás berendezése igen czélszerű oly helyiségekben, hol sem gáz, sem villany nem áll rendelkezésre.

A társaság elvállalja nagyobb épületek, kastélyok, vendéglők, pályaudvarok és fürdőhelyek szesz-világítási berendezését.

A szeszvilágítás berendezésénél a meglévő petroleumlámpák fém-tartályai, csekély átalakítási költségekkel, legnagyobbbrészt felhasználhatók.

2256

Arjegyzék, esetleg költségvetés kívánatra ingyen és bérmentve.

2521

Sorsjegyirodám adta el

a magy. kir. szab. osztályosorsjáték most lefolyt főhúzá-
sában a 86.762. számú sorsjegyet, mely a legnagyobb
főnyereményt

400.000 koronát nyerte meg. A
szerencsés nyerőt-
nek rögtön kifizettem a reájuk
eső nyereményösszeget.

Ugyancsak én adtam el az
előző sorsjátékban a 48.693.
számú sorsjegyet, mely a

100.000

koronás főnyereményt nyerte meg; itt is rögtön kézbe-
sítettem a szerencsés nyerőknek az őket megillető nyereményt.

A most következő XIII. sorsjátékhoz ajánlok eredeti sorsjegyeket
szerencsés sorsjegyirodámól és pedig:

egészét	felet	negyedét	nyolcadot
12 kor.-ért	5 kor.-ért	3 kor.-ért	1.50 kor.-ért

és kérem a megbízásokat postautalvány vagy levelezőlap útján

DEMBINSKY B.
Budapest, Teréz-körút 43/B. Földszint

A 400000 koronás főnyeremény egy részét ebben a vármegyében nyerték.

Feltűnő újdonság!

DELICE || Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mászt nem szívhat.

legjobb valódi francia 1434

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szivbántalmaknál,
rheuma, köszvény, szivelzsírosodás, vérszegény-
ség, szivbillentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál.
Gyógyeszközök: Hidegvizgyógymód, villamiény-, moór-,
szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamozások,
svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage. 1505

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

**Férfiak
ingyen kapnak**

olyan új találmányu orvosságot, mely
az elvesztett erőt újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte írnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezreket, s kik
fiatalkori kihágások folytán nemi ba-
jokban, szifiliszben, valamint elveszi-
tett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarázó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj

otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szellemi elgyöngülésben,
vagy krónikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Óreg, fiatal egyaránt írhat a Staat
Medical Institutnak az alant jelzett
címmre, a honnan a csomagot rögtön
elküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
széljából az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen kigyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivételt nem tesz. Mindenki ír-
hat érette bárholon magyarul, mire
titoktartás mellett postafordultáva egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarázó könyvvel együtt. Írjon még
ma. A csomag oly szépen be van cso-
magolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja meg tudni. A levelet így kell
címezni: State Medical Institute 49,
Elektron Building, Fort Wayne, Ind
Amerika. A levelek mindig bérmente-
sítandók. 1437

**Pénzt,
sok pénzt,**

havonként 1000 koronáig kereshet
mindenki tisztességesen minden szak-
ismeret nélkül. 2028
Küldje be címét E. 936. jelige
alatt a következő címre: Annon-
cen-Abteilung des „Merkur“ Mann-
heim, Meerfeldstr.

Telefon 242. sz.

Lakás változtatások
alkalmával

villanyos-csengő ≡
≡ **átalakításokat**

és 25 új
új berendezések t. t.
gyorsan és pontosan végez

Kalmár * *
*** * József**
villanyműszerész

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.
Központi kávéházzal szemben.

Mélyen tisztelt hölgyközönség figyelmébe.

Füzőraktárunk tulhalmozottsága folytán raktáron levő
divatos füzőinket
félárban árusítjuk.

Kérjük helybeli, ugyszintén vidéki tisztelt vevőinket áraink olcsóságáról meggyő-
ződni sziveskedjenek.

Mérték utáni rendelések rövid idő alatt eszközöltetnek

Brassay Testvérekénél
Arad, Forray-utca.

APRÓ HIRDETESEK.

Weitzer János toll.

Doboza
2 kor. 40 fil.

Nikkelezett aczélból. 2252

Kapható: Ingusz I. és Fiánál.
Telefon 517.

Két szobás udvari lakás

november 1-től kiadó. Csiky Ger-
gely-utca 13. szám. 2269

Jó forgalmu

fodrászüzlet eladó. Czim a kiadó-
hivatalban 2338

Egy jó családból való

uri leány, vidékre uri családhoz
házvezetőnek, esetleg gyermekek
mellé ajánkozik. Czim „P. E.” je-
lige alatt a kiadóban. 2339

F. Langer Fanny

fodrásznő

lakását november 1-től
Andrássy-tér 24-25. sz. alá
az új Neuman-palotába 2341
helyezte át.Arad legnagyobb
óra és ékszerraktára.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek és eladások.

Legnagyobb választék és legolcsóbb
bevásárlási forrás.

Ékszertárgyak,

tört arany és ezüstneműek kész-
pénzért a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más új tárgyakra
átcsereletnek. 1897

—Kéretik kísérletet tenni.—

Őszi és Téli
divat-kelmékbeszerzésénél minden hölgy sa-
ját érdeke, hogy áruházam
rendkívüli nagy választéku

Divatkelme

ujdonságait

megtekintse, melyeknek
árai

versenyen kívül

állók.

Rendkívül

előnyös vételek.

120 cm. széles Cybelin kelmék,
120 cm. „ Sima női posztók,
120 cm. „ Csomós szövésű
kelmek,
140 cm. széles Costüm kelmék,
fekete és színes.

Mosó - bársony

remek mintákban.

Franczia flanel

és jó mosó

barchetok.

Singer

Sándor

divatáruháza

ARAD,

Andrássy-tér 20.

Fischer Eliz-ház. 1867

Vidékre a teljes minta-
gyűjtemény kívánatra posta-
fordultával megküldetik.Kiváló szerencse Töröknel!
Felülmulhatlanulkedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyere-
ményénél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5
hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
a 100.000 „ főnyereményt a 74366. „ „
a 90.000 „ „ a 109780. „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy.
kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14. millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000,
1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a
80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000,
1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000,
8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;
összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000
korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 „ „ „ 3.— „ „ 6.—; 1/1 „ „ „ 6.— „ „ 12.—A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. — Hivatalos tervezet díjta-
lanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é. november hó 19-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a húzás e napon kezdődik.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletel: 2102

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel
együtt küldeni.

Az összeget korona összegben

utánvételezni kérem.
postautalvánnyal küldöm.
mellékelem bankjegyekben (bélyegekbén). } A nem tetsző törölendő.Pontos
szám: